Elim deb, yurtim deb yonib yashash kerak!

Turkiston

1925-yildan chiqa boshlagan

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI «KAMOLOT» YOSHLAR IJTIMOIY HARAKATINING GAZETASI

2002 yil 12 fevral, seshanba
№ 18 (14509)

БОШИМИЗ КЎККА ЕТДИ

Президентимизнинг "Аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламларини аниқ йўналтирилган тарзда қўллаб-қувватлашни кучайтириш тўғрисида"ги Фармони ҳамда Вазирлар Маҳкамасининг Қарорини ўқиб, қувониб кетдим.

Ёшим эллик дан ошганда ногирон бўлиб қолдим. Қанчадан-қанча орзуларим, мақсад ва интилишларим бор эди. Қарилик ёшига етгандан сўнг нафақага чиқаман, деб ўйлагандим.

Йигирма йилдан кўпроқ қишлоқ хўжалигида меҳнат қилганман. 12 нафар фарзандим бор, 4 нафари ҳали ўрта мактабда ўқийди.

Яқинда ўзим меҳнат қилган хўжалик томонидан совға-саломлар олдим. Ижтимоий таъминот бўлими махсус ногиронлар аравачаси ҳадя этди. Бунга қўшимча, Президентимизнинг ғамхўрликларидан бошимиз кўкка етди.

Болтабой РАҲМОНОВ,
Сирдарё вилояти

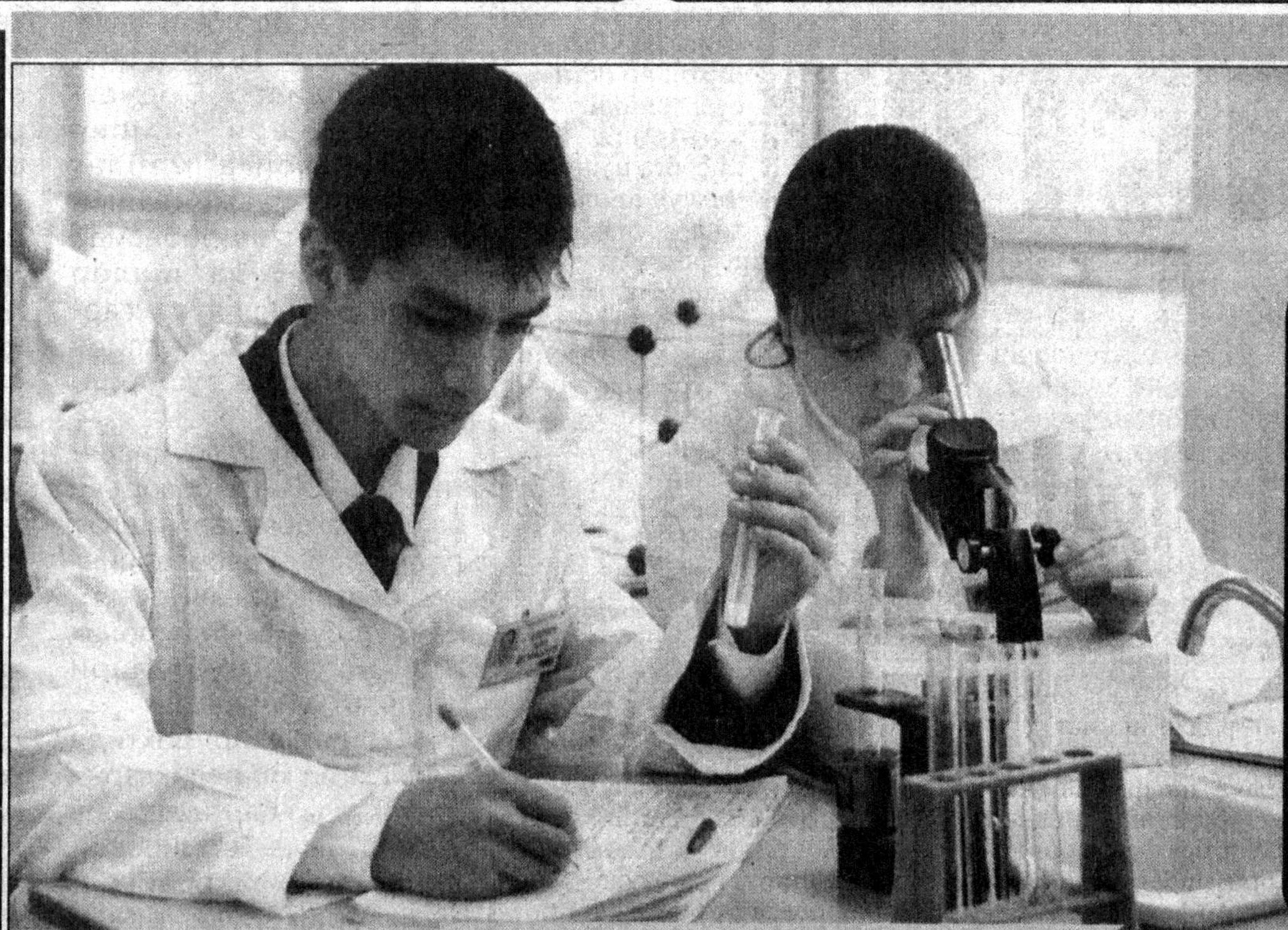

Абдугани ЖУМАЕВ олган сувратлар

ЎМИД ЮЛДУЗЛАРИ — КАТТА САҲНАДА

Ўзбекистон - истеъдодлар диёри. Айниқса, ёш истеъдод соҳибларини қўллаб-қувватлаш, уларни рағбатлантириш, иқтидорли ёшларни кашф этиш ҳамиша давлатимиз эътиборида. Пойтахтимиздаги "Ўзкўргазмасавдо" саройида санъат оламига эндигина кириб келаётган ана шундай истеъдодларнинг "Умид юлдузлари" фестивали бўлиб ўтди. Унда "Шоҳрух", "Табассум", "Элекс", "Ҳумо қуши" каби болалар бадиий жамоалари ўз мусиқий дастурларини намойиш этди.

Мусиқа байрами Тошкент шаҳар ҳокимлиги, Маданият ишлари вазирлиги, "Ўзбекнаво" эстрада-концерт бирлашмаси, "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати ташаббуси билан ташкил этилди. Фестивалнинг очилиш маросимида сўзга чиққан Бастакорлар уюшмасининг раиси Рустам Абдуллаев, Ўзбекистон халқ шоири Жуманиёз Жабборов, Ўзбекистон халқ артисти Фаррух Зокиров ва бошқалар Президентимиз Ислом Каримов томонидан мамлакатимизда ёшларга кўрсатиб келинаётган катта ғамхўрлик, яратилаётган янги имкониятлар барча соҳалар сингари мусиқа санъатимизнинг ҳам ҳар томонлама равнақ топиши учун катта омил бўлаетганини таъкидладилар.

Фестиваль очилишида Тошкент шаҳар ҳокими Р.Шоабдураҳмонов иштирок этди.

Назокат УСМОНОВА,
ЎзА мухбири

ҲАРАКАТ ФАОЛИЯТИДАН

***«КАМОЛОТ»** ёшлар ижтимоий ҳаракати Тошкент шаҳар Кенгаши ташаббуси билан Тошкент шаҳридаги 55 та мактабнинг аълочи ва фаол ўқувчилари иштирокида мамлакатимиз Олий Мажлисига экскурсия уюштирилди. Бунда ўқувчилар Олий Мажлис залларини томоша қилишди ва ўзларини қизиқтирган саволларга жавоб олишди. Сўнгра Олий Мажлис вакиллари билан суҳбат ўтказилди. Суҳбат давомида ўқувчилар Олий Мажлис биносининг қурилиши, ходимлари, кундалик ҳаёти, депутатларнинг иш жараёни, қолаверса, бошқа кўплаб ўзларини қизиқтирган саволларга жавоб олишди.*

Узунлиги 10 метр ва эни 7 метрли қандилнинг 4,5 тонна оғирликка эгалиги, унда 600 та чироқча жойлашганлиги, бино ташқарисига ўрнатилган 36 та устун, диаметри 37 метр бўлган гумбаз, қолаверса, Олий Мажлис залларидаги шарқона услуб улар диққатини ўзига жалб этди.

Ҳафиза РАҲМОНОВА

***ЯҚИНДА** Янгиер шаҳар халқ таълими бўлимига қарашли 4-мактабда "Биз буюк Ватан фарзандлари — полвонларимиз" шиори остида кураш бўйича (белбоғли ва миллий) мактаб ўқувчилари ўртасида шаҳар мусобақаси бўлиб ўтди. Унда 18 ёшгача бўлган, 32 кг.дан 75 кг.гача ва ундан юқори вазнлар тоифасида, ёшлар ўзаро беллашдилар. Мусобақаларда 1-ўринни 32 кг. вазнда Бобур Эгамбердиев, 38 кг. вазнда Ҳасан Йўлдошев, 48 кг. вазнда Шерзод Олимов, 54 кг. вазнда Ҳасан Аҳмедов, 57 кг. вазнда Носир Ашурбоев, 62 кг. вазнда Ўринбек Жўраев, 68 кг. вазнда Илҳом Ҳакимов, 75 кг. вазнда Ойбек Шермонов, 75 кг.дан ошиқ мутлақ вазн тоифасида Аваз Исмоиловлар эгалладилар. Мусобақанинг "Камолот" кубоги Аваз Исмоиловга топширилди. Энг ёш ва фаол иштирокчи Бобур Мажидовга "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати Янгиер шаҳар Кенгашининг Фахрий ёрлиғи топширилди.*

Ш.НОРМАТОВ

* * *

***«КАМОЛОТ»** ёшлар ижтимоий ҳаракати Юқори Чирчиқ туман Кенгаши ташаббуси билан тумандаги умум-таълим мактаб ўқувчилари ўртасида "Ўзбекистон — азиз Ватаним" кўрик-танлови ўтказилди. Танловда тумандаги 30 дан ошиқ мактаб ўқувчиларининг адабиёт йўналиши бўйича тайёрлаган шеър ва ҳикоялари ҳамда ранг тасвирда чизилган Ватанимизнинг бетакрор манзаралари расмлари қўйилди. Танлов ҳайъати томонидан тумандаги 26-мактабнинг 9-синф ўқувчиси Малика Маликова кўрик ғолиби деб топилди.*

* * *

***ТУМАНДАГИ** "Янгибозор" кураш залида 1985-1991 йилларда туғилган ўсмирлар ўртасида ўтказилган кураш мусобақаси "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати Юқори Чирчиқ туман Кенгаши ҳамда туман жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси ташаббуси билан ўтказилди.*

Қизғин курашлар остида ўтган беллашувда Т.Ҳайитбоев, Р.Раҳимов, Л.Аҳмедов, Е.Явгашев, Б.Амирқулов, Т.Зуфаров, Г.Исмоилов, Х.Мусабоев, Х.Исмоилов сингари ёш курашчилар ўз вазн тоифаларида ғолиб чиқишиб, фахрли биринчи ўринни қўлга киритишди. Ғолибларга ҳомийларнинг эсдалик совғалари топширилди.

Латифжон МАНСУРОВ

«KAMOLOT» hududi
ЁШЛАР ИШТИРОКИ ЗАРУР

Хотиржамликни ўз қалбидан топа олмаган киши бошқа ҳеч қаердан топа олмайди, деган ибора бор. Демак, биз хотиржам, бахтли-саодатли, фаровон яшашимиз учун бефарқ бўлмаслигимиз, жамият билан ҳамнафас бўлиб, унда рўй бераётган иллатларга бармоқ орасидан қарамаслигимиз лозим. Мамлакатимизда амалга оширилаётган иқтисодий юксалишларда ёшларнинг иштироки, ташаббускорлигини фаоллаштириш, ёшларимизнинг маънавий баркамоллигинини бундан-да юқори савияга кўтариш, рўй бераётган хато ва камчиликларни бартараф этиш учун нималарга эътибор қилишимиз зарур?

Хакимжон Бўриев — Самарқанд Давлат меъморчилик қурилиш институтининг "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати етакчиси:

— Биз маҳалла ёшлари билан ўқув юртлари орасидаги алоқани кучайтиришимиз лозим. Маънавий-маърифий, спорт тадбирларини ҳамкорликда уюштирсак, ҳеч қаерда ишламайдиган, қаерга боришни билмай, иккиланиб юрган ёшларни даврамизга қўшсак ёшлар онгида ҳеч қандай бўшлиққа ўрин қолмайди.

Шокиржон Намозов — Абу Райҳон Беруний номидаги Самарқанд педагогика касб-ҳунар коллежи "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати етакчиси:

— Ҳақиқатдан ҳам маҳалла ёшлари билан узвий боғланиш яхши самара беради. Чунки маҳаллада ёмон одамлар бўлмайди, ёмонликлар бўлади деган гап юради. Ёмон иллатларнинг олдини олишга ота-оналар ва маҳалла фаоллари ҳам яқиндан кўмак беради деб ўйлайман. Ўқув масканларидаги ёшлар, албатта, турли тадбирлар билан ўзларининг маънавий дунёсини бойитиб бораётганига шубҳа йўқ, бозорлардаги, кўча-куйдаги ёшларимизни ҳам ўзимиздан узоқлаштириб қўймаслигимиз керак. Улар маҳаллаларда яшашади.

Абдували Тошбоев — Самарқанд кооператив касб-ҳунар коллежи "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати етакчиси:

— Маънавий-маърифий тадбирларнинг кўламини кенгайтириш, савиясини оширишда бир нарсага эътибор беришимиз лозимки, ўша тадбирларга бош-қош бўладиган ташкилот вакилларининг эзмаланиб қолиши ёки баъзида дадиллик етишмаслиги кўпинча ёшларнинг ғашига тегаяпти. Бугунги ёшлар жуда талабчан, интилувчан, уларнинг иқтидорини, ҳаракатини эзгулик, ташаббускорлик сари йўналтириш керак, холос. "Болани ибрат тарбиялайди", деган гап бор. Демак, катталар ёшларга намуна бўла олишсин.

Содиқ НАМОЗОВ,
«Turkiston» мухбири

Ўқиган, илм излаган киши ҳеч қачон хор бўлмаган. Уларга ҳамма ҳавас қилади, ҳамма ғамхўрлик кўрсатгиси келади. Сабабки, ўқиган инсон донишмандлар сингари, келажакни олдиндан кўра билади. Ватан юкини кўтаришга, ватандошлар оғирини енгил қилишга йўл топа олади.

ПРЕЗИДЕНТ СТИПЕНДИЯСИ СОВРИНДОРЛАРИ

Ёшларимиз дунёнинг довруғли олий ўқув юртларида "аъло" даражада таҳсил олиб қайтаётган бўлса, ўзимизнинг институт ва университетларда ўқиб, улкан ютуқларни қўлга киритаётган ёшлар ҳам талайгина. Шуниси диққатга сазоворки, бугунги институт ва университетларимиздаги шароит, муҳит, савия ўзида қобилият бўлган ҳар қандай кишини комиллик, олимлик даражасига кўтариб юборади. Ўқийдиган одам давлатнинг қатъий ишончи, суянчи ва келажакнинг пойдевори ҳисобланади. Айниқса, аълочиларнинг янада яхшироқ ўқишлари учун энг катта ва энг зўр имтиёзлар яратилмоқда.

Яқинда юртимиздаги турли олий ўқув юртларида аъло ўқиётган, жамоат ишларида фаол қатнашиб, зафар қучаётган ўн бир нафар талабага 2001-2002 ўқув йили учун Ўзбекистон Республикаси Президенти Давлат стипендиясини бериш тайинланди. Улар Тошкент Давлат консерваторияси талабаси Зулфизар Абдуллаева, Ўзбекистон Миллий университети талабаси Ирода Асилбекова, Наманган Давлат университетидан Донохон Раҳимова, I Тошкент Давлат тиббиёт институтидан Ҳасан Холиқулов, Самарқанд Давлат университетидан Зебо Каримова, Тошкент Давлат техника университетидан Козимбек Ғофуров, Ўзбекистон Миллий университетидан Ольга Чилина, Фарғона политехника институтидан Нилуфар Турсунбоева, Самарқанд Давлат чет тиллар институтидан Айша Мамедова, Самарқанд Давлат университетидан Наима Султонова, Тошкент Давлат аграр университетидан Екатерина Аблаевалардир.

Президент стипендиясини олиш бахтига муяссар бўлган ушбу талабалар ҳозирдан бошлаб юртимизнинг маданият ва санъати, тиббиёт ва журналистикаси, қишлоқ хўжалиги, иқтисодиётининг ўсишига ўз ҳиссаларини қўшишга ҳаракат қилишмоқда.

Халқимизда азалдан худди шундай одат бор. Илм йўлида, ўқиш, ўрганиш илинжида юрганлар ҳамиша эъзозланган, қўллаб-қувватланган. Бугунги энг аълочи талабаларимиз нафақат Президент стипендияси, балки қадимда яшаб ўтган, ўзидан улкан маънавий, маърифий, илмий амалий мерос қолдирган аждодларимиз номи билан юритилувчи — Беруний, Улуғбек, Навоий, Ибн Сино, Имом ал-Бухорий стипендиялари билан ҳам таъминланмоқда. Бу, албатта келажакда ўзининг ширинданширин меваларини бермасдан қолмайди. Орадан йиллар ўтиши билан бугунги энг илғор талабалар ҳаётга, ишлаб чиқаришга, қўйингки, давлат ва жамият бошқарувига кириб келадилар. Ишонамизки, улар бош қўшган жойларда, албатта ижобий янгиликлар юз беради. Ҳаётимизда тараққиёт эса янада тезлашади.

Нормурод МУСОМОВ,
«Turkiston» мухбири

НАВОИЙНИ УҚМОҚЛИК КЕРАК

Тошкент Молия институти қошидаги молия лицейида шеърият оламининг султони, ҳазрат Алишер Навоий таваллудининг 561 йиллигига бағишланган кеча бўлиб ўтди. Унда лицей ўқувчиларининг "Шамсул Туркий", "Муножот", "Сабъаи сайёр" гуруҳлари ўзаро беллашди. "Навоий ва замон" шарти бўйича тайёрланган саҳна кўринишлари ва безаклари ўқувчиларни, ўқитувчиларни бир лаҳза бўлса-да ўтмишга, Навоий замонига етаклади.

Тадбир яхши ўтди. Бироқ охирги шарт — сардорлар баҳсида Алишер Навоий ҳаётига оид саволларга бирон-бир сардорнинг тўлиқ, дадил жавоб беролмаганликлари бизни ҳайратлантирди. Муҳими, бу эмас. Бироқ Навоийни англаш учун, нафақат унинг ғазалини ўзлаштириш, балки уни тўлатўкис уқмоқлик керак эмасмикан...

Қизғин ўтган баҳс ниҳоясига етди. Якуний баллар ҳисобига кўра "Шамсул туркий" гуруҳи ўзаро баҳсда ғолибликни қўлга киритди.

Ғолибларга эсдалик совғалари топширилди.

Зиёда АШУРОВА

Ҳар биримиз кундалик ҳаётимизда муайян характерга эгамиз, шу аснода ўзимизни турлича тутамиз. Бунда биз ўзимиз кўпроқ одатланган, ўзимизга ёқадиган ҳаракатларни қиламиз, одоб ва муомаламизни жамиятда ўзимизга хос бир тарзда намоён этамиз. Бизнинг ахлоқ-одобимизни, маданиятимизни атрофимиздагилар ёҳуд суҳбатдошимиз юриш-туришимиздан, муомаламиздан билиб олади. Ахлоқ-одоб тарихий даврларда тараққий этиб келган меъёрлар мажмуасидир.

ОВҚАТ ҚАЧОН СУЗИЛАДИ?
ёки отага ҳурмат

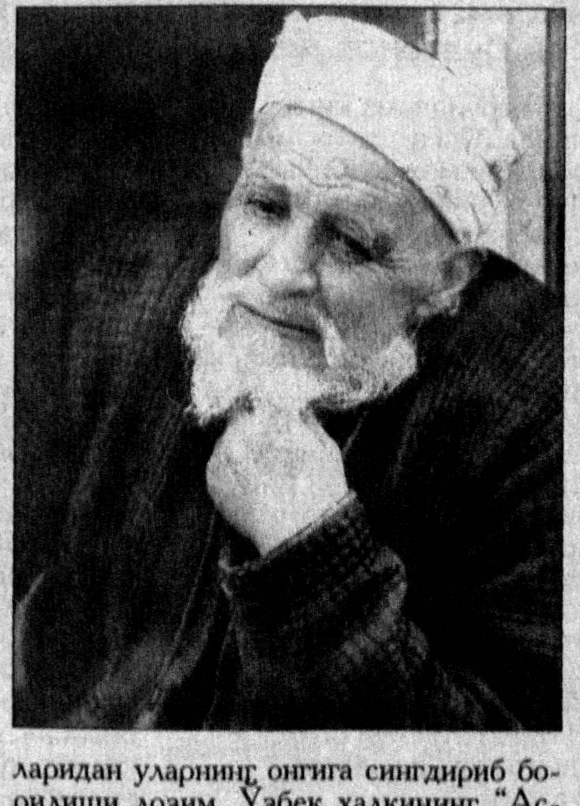

Халқимиз ҳар қандай даврда, ҳаттоки истибдод замонларида ҳам ўз инсонийлигини, одоб-ахлоқини асрлар оша асраб, камол топтириб келган. Урф-одатларимиздаги ахлоқий меъёрларга бир неча ёрқин мисоллар келтирмоқчиман. Оила — муқаддас даргоҳ, оила аъзоларининг барчаси тўпланмагунча овқат сузилмайди, оиладаги муаммолар оила аъзолари кенгашида ўз ечимини топади. Ўзбек оилаларида оила бошлиғи — отажонларни одоб сақлаб кутиб олиш, келганларида ўрнимиздан туриб илтифот кўрсатиш ҳам оталаримизга нисбатан катта ҳурмат белгиси. Бунда меҳрибон онажонимизнинг ёшлигимиздан бошлаб айтган сўзлари ҳам қўл келади ва тарбиялайди. "Туринг болам, отангизни кутиб олинг, қўлларига сув қуйиб сочиқ тутинг, аҳволларини сўранг", деган насиҳатлари отамизнинг нечоғли қадрли эканлигининг нишонасидир. Яна, отадан, ёши улуғлардан тўрда ўтирмаслик, уларнинг олдида чўзилиб ётмаслик, таомга катталардан олдин қўл чўзмаслик каби меъёрлар ҳам ҳозиргача сақланиб келмоқда. Шундай одоб меъёрлари ҳам мавжудки, у фақатгина ўзбек халқига хосдир: айрим камчиликларни юзига тик қараб, қўпол тарзда эмас, халқ тили билан айтганда "қанд қоғоз"га чиройли қилиб ўраб, андиша билан гапириш ҳам ахлоқлилик белгиси.

Кексаларимизни, қарияларни ҳурмат қилиш ва уларни эъзозлаш ўзбек халқининг анъанавий одоб қоидаси бўлиб, ўзбек оилаларида болаларнинг ёшликларидан уларнинг онгига сингдириб борилиши лозим. Ўзбек халқининг "Ассалому алайкум" деган каломи ҳам одоб белгиси саналади. 2002 йил "Қарияларни қадрлаш йили" деб эълон қилинди. Бу ҳам халқимизга хос бўлган қарияларга меҳр, эътибор нишонаси. Оғзидан "Ассалому алайкум" тушмайдиган, қалбида эзгулик сўнмайдиган, тилидан бол томадиган, инсонийликда танҳо ўзбекларнинг келажагини биргаликда Ўзбекистонимиз учун тарбиялайлик.

Дилфуза ТУРСУНОВА

YOSHLARGA E'TIROZ

ШУМИ МУНОСАБАТ?

Шаҳар ичкариси ё бошқа ерда ҳаракатланувчи автоуловларга чиқсангиз, йўловчиларнинг асосий қисмини ёшлар ташкил этишини кўрасиз. Уларнинг бири ўқишига шошилса, яна бири ишига, баъзилари бошқа ерга...

Яқинда, ҳар галгидек, пойтахтимиздаги 85-автобусда кетаётгандим. Худди яна ўша илгариги аҳвол. Автобусдаги ўриндиқларни ёшлар эгаллаб олишган. Кексалар ўриндиққа суяниб, кетишаяпти.

Шу ўринда бир савол туғилади. Таажжуб, "Қарияларни қардлаш йили"да биз — ёшларнинг уларга бўлган муносабатимиз шуми? Биз ёшлар ўзимизни эркин фикрловчи, билимдон ҳисоблар эканмиз, нега мана шундай оддийгина камчиликларимизни англашга ақлимиз етмайди. Қарияларимиз, шукрки, ҳеч кимнинг қўлига қараб қолгани йўқ. Лекин шундай бўлса-да, биз ёшлар уларнинг иззат-ҳурматини жойига қўйиб, муборак юзларида ачиниш аломатларини эмас, аксинча, ёруғ нурни кўриб, дуоларини олиб юрсак, ёмон бўлмасди.

Ойбек ШАКАРОВ,
талаба

XXI аср — ёшлар асри

Аҳмад КАРИМОВ,
Тошкент Авиа институти талабаси

ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА

«Turkiston»га обуна бўлинг! Нашр индекси — 203

Нодира ХИДИРОВА,
Тошкент педагогика коллежи талабаси

Янги дунё — ёшлар дунёси

«Обуна давом этади» танловида қатнашишни истаган ёшлар «Turkiston»га обуна бўлганлик тўғрисидаги маълумотнома нусхаси ҳамда ўз фотосуратларини жўнатишларини сўраймиз.

МУСТАҚИЛЛИГИМИЗ ТИМСОЛЛАРИ

ЎЗБЕКИСТОН ЁРЛИҒИ БИЛАН

ANTEKS

ЁШЛАР ИРОДАСИНИ ТОБЛАЁТГАН КОРХОНА

Биз "АНТЕКС" ҳақида илк бор эшитганимизда, яна бирор хорижлик ишбилармон ўз сармоясини тўғри йўналтира билибди-да, дея ўйлагандик. Лекин Шаҳрихонга борганимизда бутунлай бошқа манзаранинг гувоҳи бўлдик. Аҳоли зич жойлашган вилоятда ёшларни иш билан таъминлаш мақсадида вилоят ҳокимлиги ташаббуси, маҳаллий ишбилармонлар саъй-ҳаракати билан "АНТЕКС" ҳиссадорлик жамияти ташкил этилганлигини билдик. Буни қарангки, таъсис жамғармаси 650,0 миллион сўмни ташкил этган бўлса, чиқарилган акцияларнинг асосий қисмини вилоятдаги 164та ширкат хўжалиги ҳамда олтита корхона сотиб олган. Бу дегани, асосан пахта етиштиришга ихтисослашган вилоятдаги илк хомашё "АНТЕКС"да қайта ишланиб, тайёр маҳсулот ҳолатига келтирилади. Ўз хомашёмизни ўзимизда қайта ишлаб, тайёр маҳсулот ҳолатига келтириш азалий орзуимиз эди.

"АНТЕКС" жамияти дарвозасида бизни корхонанинг бош муҳандиси Шавкат Йўлдошев кутиб олди.

— Цехларимизни кузатсангиз, ўзингизга ҳам маъқул келади. Чунки энг сўнгги технологиялар

асосида жиҳозланган. Турли ускуналар бажараётган иш маромида ишлаганимиз мазза қилиб ишлашаяпти, — дейди Шавкат ака.

Ип-йигирув цехи эшигини ёш, барваста йигит очди. "Хуш келибсизлар", дея бизларни илиқ кутиб олди. Ва ускуналарнинг иш фаолиятини тушунтира бошлади. Швейцариядан келтирилган "Ритер" дастгоҳлари, асосан толани титиб-тозалайди. Пахта толасидаги чанг, ғубор, хас махсус вакуум орқали сўриб олинади. Илк босқичда тола тўла тозаланмаса, калавада сифат бўлмайди, сифатсиз маҳсулотнинг эса харидори йўқ. Тозаланган тола Италиянинг "Савио" фирмаси дастгоҳларига ўтказилади. У ерда тола пилитланади. Пиликлар махсус мослама қутиларига жамланади. Юқори технологиянинг қулай томони шундаки, кўп ишчи кучи талаб этилмайди, қўл меҳнати деярли йўқ ҳисоби. Ушбу дастгоҳларнинг бир йиллик ишлаб чиқариш қуввати 2400 тонна бўлиб, лойиҳавий қувватнинг 90-92 фоизини ташкил этади.

Бундан ташқари, мазкур цехда "OPEN-END" FRS-C/2c 1920 камерали йигирув машиналари, AES тортув-зичлов машинаси ҳамда TDS-228 айлантирув ускунаси мавжуд. Мазкур жараёнда бош бармоқ қалинлигидаги пиликлар босқичма-босқич ингичкалаштириб бориладиверади. Тўқув дастгоҳлари учун тайёрлов ишлари бажарилади.

Бизнинг эътиборимизни тортган нарса, роботлар бажараётган иш бўлди. Соч толасидан ҳам ингичка ипларда тола сифатсизлиги натижасида узилиш рўй берса, дастгоҳнинг ўша бўлими тўхтайди, махсус дастур киритилган компьютерлар ёрдамида роботлар ҳаракатга келади. Улар ипнинг узилган қисмини топиб, ҳаво ёрдамида сифатсиз қисмини сўриб олади. Сифатли жойидан боғлайди. Албатта, бундай ингичка ипни инсон бармоқларида боғлаш жуда мушкул. Чунки арзимаган тугунлар дастгоҳнинг иш фаолиятига катта таъсир кўрсатади. Роботлар эса тугун қолдирмасдан боғлаш имконига эга. Энг асосийси, ўнлаб роботларни компьютер бошқаради.

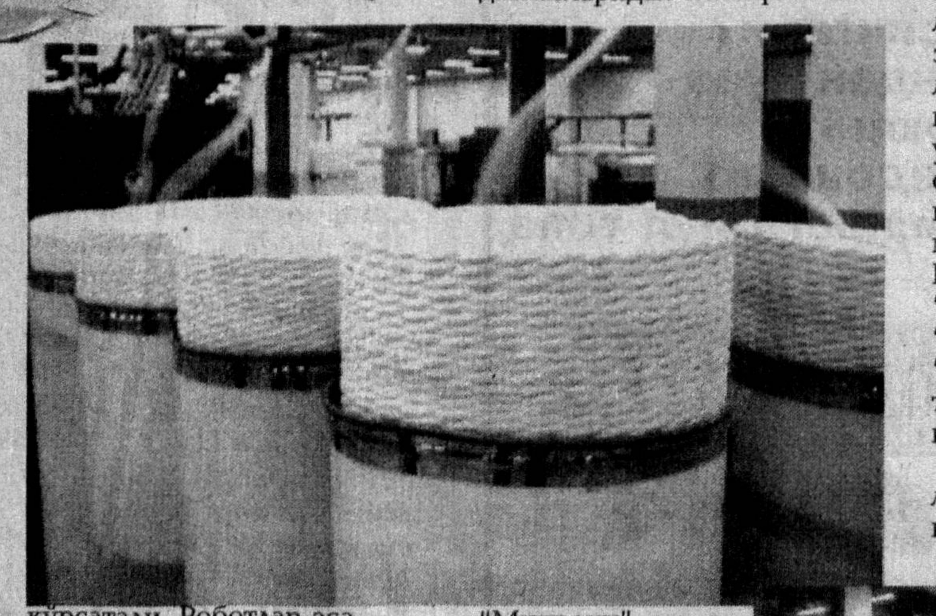

"Савио" дастгоҳида 600 қатор ингичка ип 30 минг метргача ўралади. Германиянинг "Sucker Muller" фирмаси жиҳозларида эса 4,5 мингдан 9 мингтагача ип калавалар крахмалланади.

Крахмалланган иплар Италиянинг "Somet" фирмасининг 48 та дастгоҳи жойлашган бўз тўқув цехига ўтказилади. Ушбу дастгоҳларда эни 180 см. ва 340 см.ли зичлиги 130 дан 360 граммгача бўлган "Габардин" нусхада хом газлама ишлаб чиқарилади. Ички кийимларга, чойшабларга, устки кийим-бошга мўлжалланган бўзлар тўқилади. Йиллик ишлаб-чиқариш қуввати 5,0 миллион погон метр.

Ҳиссадорлик жамияти фаолиятини бир маромда ҳаракатлантириб турган лаборатория алоҳида хонада жойлашган. У ерда ипнинг узилиш, чўзилиш қуввати аниқланади. Бу жараён ўн маротаба такрорий текширилади ва натижани компьютер принтердан қоғозга чиқаради. Шунга қараб машиналарнинг ишлаш тартиби, созлиги ёки носоз қисмлари аниқланади. Бундан ташқари, лабораторияда ипнинг йўғон, ингичкалигини аниқловчи аппарат ҳамда ипнинг маркасини аниқловчи тарози мавжуд. Хориждаги юқори сифатда ишловчи корхоналар билан тенглашиш хориж бозорида ўзининг муҳим ўрнига эга бўлишга ҳаракат қилаётган "АНТЕКС" учун сифат энг олий даржали ҳисобланади. Шунинг учун ҳам лабораториядаги барча жиҳозлар дунёнинг энг нуфузли давлатларидан келтирилган.

"Микрони" ускунасида пахта толасининг сифати ва пишиқлиги ўлчанади. Яна бирида эса ипнинг бурамалик қуввати, вазни аниқланиб, қайси газламага мослиги айтилади.

Маҳсулотнинг экспорт салоҳиятини белгилаш учун Германиядан келтирилган "М-ТЕК" дастгоҳлари ўрнатилган назорат цехи ҳам мавжуд. Бу цехда бўзлар текширувдан ўтказилади. Бўртган жойлари махсус аппарат ёрдамида аниқланиб, кесиб олинади. Энг юқори сифатлилари ихчамланиб, тахланади. Экспортбоп маҳсулотлар Германия, Россия, Болтиқбўйи ўлкаларига, ўзаро тузилган шартнома асосида жўнатилади.

Албатта, ҳиссадорлик жамияти тайёр маҳсулот ишлаб чиқаришга ихтисослашган. Цехларда маълум даражада намлик ушлаб турилади. Бу намлик калаваипларни узилиш, тортилиш, чўзилишдан сақлайди. Корхонада махсус қозон цехи мавжуд бўлиб, учта ҳайбатли қозонлар Туркиянинг "Юлдуз" фирмасида тайёрланган. Сув 270 метр чуқурликдан олинади. Шаҳрихон ер ости сувларининг қаттиқлиги ҳисобга олиниб, махсус юмшатиш мосламалари ўрнатилган, шунингдек, сув таркибидаги мавжуд ҳавони сўриб олувчи аппарат ҳам бор. Шундан сўнг сув цехлардаги иссиқлик тармоғига узатилади.

Пардозлаш цехида эса Италиянинг "Сибитекс" ва "Санта-лучия" фирмаларининг дастгоҳлари ўрнатилмоқда. Агар бу цех ишга тушса, фабрика бир йилда 6 миллион погон метр газламани оқартириш ва бўяш имконига эга бўлади.

"АНТЕКС", албатта, ўз хомашёсини Андижонда тайёр маҳсулот ҳолатига келтиришни ҳам ҳисобга олган. Корхона қошида иккита тикувчилик фабрикаси ишламоқда. Бири Андижон шаҳрида, иккинчиси эса, Булоқбоши туманида жойлашган. Фабрикаларда эркаклар ва аёллар костюмлари, шимлари, ишчи кийимлар ҳамда болалар устки кийимлари тикилиб, савдога чиқарилади. Йиллик ишлаб чиқариш қуввати 3 миллион дона. Фабрикаларга Италиянинг "Римольди", "Некки", Германиянинг "Дюркоп" ва Японияниннг "Игл", "Бразер" фирмалари тўқув дастгоҳлари ўрнатилган.

Энг қувонарлиси, маҳаллий тадбиркорлар фаолиятининг вилоятга хос турини йўлга қўйганлигида. "АНТЕКС"да 600дан ортиқ ишчи-ходимлар бўлса, уларнинг асосий қисмини ёшлар ташкил этади. Эндиликда вилоятда етиштириладиган хомашё шу ернинг ўзида тайёр маҳсулотга айлантирилмоқда. Маҳаллий бюджетга валюта тушуми кун сайин ортиб бормоқда.

Юсуф ЖЎРАЕВ,
«Turkiston» мухбири

КАМЧИЛИКЛАР БАРТАРАФ ЭТИЛГАНМИ?

Сурхондарё вилоят Давлат солиқ бошқармаси бошлиғи Абдиғулом МИРЗАЕВ билан суҳбат

— Аввало, тизимдаги ўтган йилги натижаларга тўхталиб ўтсангиз.

— Вилоят Давлат Солиқ идоралари ходимлари ўтган йилда белгиланган режани 102,8 фоизга бажардилар. Бюджетдан ташқари пенсия жамғармасига маблағ тўплашни таъминлашни назорат қилиш борасида ҳам бирмунча ишлар қилинди. Пенсия жамғармасига 17374,4 миллион сўмлик маблағ туширилди.

Ҳозирги пайтда вилоятимизда 80 та бозор ва бозор шохобчалари ишлаб турибди. Бу бозорларнинг аксариятида таянч пункти мавжуд бўлиб, унда солиқ тизими ходимлари фаолият кўрсатяпти.

Текширишлар вақтида аниқланган камчиликларни ўз вақтида бартараф этмагани учун Термиз шаҳар "Термиз тижорат" бозори бошқаруви раиси К.Матмуродов, Олтинсой туман "Бозор" бошқаруви раиси З.Очилов, Қумқўрғон туман "Бозор" бошқаруви раиси С.Темиров, Музробод туман "Бозор" бошқаруви раиси Э.Тошбоевлар лавозимидан четлаштирилди. Жарқўрғон туман бозори паттачилари Н.Қурбонов, Э.Худойбердиевларга 34300 сўмдан жарима солинди. Шўрчи туман "Бозор" паттачилари Ш.Бўриев ва К.Каримовларга ҳайфсан эълон қилинди. Бундай рақамларни кўплаб келтириш мумкин.

— Солиқ ходимларининг фуқаролар ўртасида солиққа оид қонунларни тарғиб-ташвиқ қилиш ишлари негадир сустдек. Шу маънода тадбиркорлар ва ишбилармонлар, корхона ҳамда ташкилотлар билан амалий ҳамкорлик вилоятда қандай йўлга қўйилган?

— Давлат Солиқ органлари билан солиқ тўловчилар ўртасида ҳамкорлик даражаси ҳали бизни қониқтирмайди. Чунки бугунги кунда қишлоқ ва сув хўжалиги, пахта ва маҳаллий саноат тизимига кирувчи корхоналар билан олиб борилаётган ишларни ижобий деб ҳисобламайман.

Ўтган йилнинг ўзида солиқ қонунчилигидаги ўзгаришлар, солиққа оид Президент Фармонлари ва Вазирлар Маҳкамасининг қарорларини солиқ тўловчиларга етказиш мақсадида семинар-йиғилишлар ўтказилди. Вилоят Давлат солиқ бошқармаси ва РАММ вилоят бўлинмаси ташкил этган семинар - йиғилишлари, ўқув курсларида солиқ қонунларини яхши билмаганлиги сабабли миллион-миллион сўмлаб жарима тўлаётган корхоналар вакиллари йўқлиги кишини ажаблантиради.

— Умуман 2002 йилда жисмоний ва ҳуқуқий шахслардан ундириладиган солиқ тўловидаги ўзгариш ва имтиёзлар ҳақида ҳам тушунча берсангиз?

— Давлат заҳираси ҳисобланган хомашё ва табиий ресурслардан аёвсиз тарзда фойдаланадиган корхоналар учун ресурс солиқлар меъёри (ставка)лари бироз оширилди. Давлатимизнинг солиқ сиёсати корхоналар фаолиятидан олинадиган даромад фойда солиқларини камайтиришга қаратилган. Шу билан бирга ишлаб чиқаришга жалб қилинадиган хорижий инвестициялар ҳажмини ошириш, четга маҳсулот чиқарувчи (экспортер) корхоналарни рағбатлантириш мақсадида, хорижий сармояли ва экспорт қилувчи корхоналар учун кўплаб имтиёзлар берилган. Айрим истеъмол маҳсулотлар учун белгиланган акция солиғи меъёрлари пасайтирилди. Ишчи ва хизматчилар иш ҳақидан олинадиган даромад солиғи бўйича белгиланган ўрта ва юқори меъёрлар камайтирилди. Маҳаллий солиқлар таркибига кирувчи ободонлаштириш ишлари учун йиғим бекор қилинди. Яроқсиз автотехника воситасига эга бўлган жисмоний шахсларнинг кўп йиллик орзулари ушалди, яъни 2002 йилда транспорт солиғи бекор қилинди. Айтишим керакки, эндиликда фуқароларимизнинг уйларида яроқсиз ҳолда ётган транспорт воситалари учун солиқ олинмайди.

Шу ўринда 2001 йилда барча соҳаларда юқори натижаларга эришган Жарқўрғон, Қизириқ, Шеробод ва Музрабод туманлари Давлат Солиқ инспекциялари фаолиятини ижобий баҳоласа бўлади.

«Turkiston» мухбири
Чори ЖУМАҚУЛОВ
суҳбатлашди

TA'LIM VA ISLOHOT

Ўроз Эралиевнинг камтарона меҳнати бор

Навоий Давлат педагогика институти қошидаги академик лицей 1998 йилда ташкил этилган бўлиб, илм даргоҳида 394 нафар талабага турли йўналишлар бўйича 45 нафар мураббий таълим бериб келмоқда.

ЭНГ ЯХШИ АКАДЕМИК ЛИЦЕЙ

Лицей ўзининг жиҳозланиши, синф хоналарининг замонавий даражада эканлиги, ўқиш учун янги имкониятлар яратилганлиги боис республикадаги "Энг яхши академик лицей" деган номга эришди. Лицейда таълим олаётган талабаларнинг эришаётган ютуқларига тўхталиб ўтсак, кимё-биология йўналиши бўйича 3-босқич талабаси Сардор Зубтиев Самарқанд шаҳрида биология фани бўйича ўтказилган олимпиадада иштирок этиб, фахрли 3-ўринни эгаллади ва республика терма жамоасига қабул қилинди.

Ушбу муваффақият билан Сардор Халқаро олимпиадада қатнашиш ҳуқуқини ҳам қўлга киритди. 2002 йилнинг январь ойида вилоятда ўтказилган фан олимпиадаларида лицей ўқувчилари ҳам фаол иштирок этишиб, уларнинг 7 нафари фахрли биринчи ўринни эгаллаб, республика фан олимпиадасида иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритдилар. Вилоят босқичида 10 та фандан 6 нафар лицей талабаси биринчиликни эгаллаган бўлса, улардан 4 нафари фахрли 2-3-ўринларни банд этишди.

Академик лицей талабалари маънавий-маърифий тадбирларда ҳам фаол иштирок этиб келишмоқда.

Академик лицей талабаларининг эришаётган ютуқларида академик лицей директори, таниқли педагог Ўроз Эралиевнинг ҳам камтарона меҳнати бор.

Лицейда талабалар тарбияси билан фақатгина устоз, мураббийлар шуғулланиб қолмасдан, балки "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати вилоят кенгаши маҳалла оқсоқоллари ва бошқа муассасалар билан ҳамкорликдаги фаолият ҳам яхши йўлга қўйилганлиги туфайли кўпгина муваффақиятларга эришиб келинмоқда.

Нуриддин БОЙМУРОДОВ

«БУ МУҲАББАТДИР»

ЎЗБЕК ВА ҲИНД КИНО ИЖОДКОРЛАРИНИНГ ЯНГИ МАҲСУЛОТИ

Деҳлида Ўзбекистон ва Ҳиндистон кино ижодкорлари томонидан суратга олинган "Бу муҳаббатдир" номли янги бадиий фильмга бағишланган матбуот анжумани бўлиб ўтди. Унда санъатшунослар, кинотанқидчилар, янги фильмнинг яратилишида Ҳиндистон томонидан иштирок этган кинокомпания раҳбарлари ва оммавий ахборот воситалари вакиллари, Ўзбекистон томонидан Давлат кинокомпаниясининг раисининг ўринбосари Исамат Эргашев ва элчихона ходимлари иштирок этдилар.

Матбуот анжумани якунида янги фильмнинг режиссёри, "Игл фильмз" компанияси раҳбари Умеш Меҳра ўз интервьюсида ўзбек ҳамкасблари билан 20 йилдан ортиқ вақт давомида самарали ҳамкорлик қилиб келаётганидан мамнуният изҳор этди.

Умеш Меҳра мустақиллик йилларида ҳам ўзбек киночилари билан ҳамкорликда фильмлар яратиш давом этаётганлигини таъкидлади. У фильмни суратга олиш жараёнида Ўзбекистон томонидан кўрсатилган ёрдам учун миннатдорлик билдирар экан, ўзбек кино санъаткорлари маҳоратига юксак баҳо берди ва ўзаро ҳамкорликда яратилган ушбу янги фильм ҳам катта муваффақият қозонишига ишонч билдирди.

Фильмнинг Ўзбекистон томонидан режиссёри И.Эргашев мазкур асар Ўзбекистон Республикаси мустақиллиги ҳамда Ўзбекистон ва Ҳиндистон ўртасида дипломатия алоқалари ўрнатилганлигининг 10 йиллигига бағишланганлигини таъкидлар экан, ҳиндистонлик кино ижодкорлар билан ҳамкорликдаги режалар ҳақида ҳам алоҳида тўхталди. Маълум бўлишича, ҳозирги пайтда "Фалакнинг гардиши" номли қўшма фильмни суратга олиш юзасидан музокаралар олиб борилмоқда.

Ўзбекистоннинг Хива шаҳрида, Сурхондарё, Тошкент вилоятларида, шунингдек, Ҳиндистоннинг Мумбай ва Ҳайдаробод шаҳарларида суратга олинган мазкур янги фильмда Э.Комилов, С.Девонов, Ў.Алихўжаев каби таниқли санъаткорларимиз билан бир қаторда К.Умархўжаева, К.Жалолова, Н.Эргашева ва бошқа ёш истеъдод эгалари ҳам суратга тушишган.

Ҳиндистон томонидан эса Ш.Капур, Г.Гровер, Р.Беди, Д.Дензонгпа, Ж.Левер каби кино дунёсининг таниқли вакиллари билан бирга Аканша ва Раҳул Бхатт каби санъат оламига эндигина қадам қўйган ёш санъаткорлар ҳам иштирок этган.

Ҳиндистоннинг марказий телевидениеси бўлмиш "STAR TV" бу янгиликка алоҳида эътибор қаратаётир. Унда мазкур матбуот конференцияси ва қўшма фильмдан лавҳалар такрор-такрор ташвиқ қилинмоқда.

Янги фильмнинг биринчи тақдимот маросими яқин кунлар ичида Ҳиндистон фильм саноатининг маркази ҳисобланган Бомбейда бўлиб ўтади. Ўзбекистондаги тақдимотни эса февраль ойининг охирида Тошкент шаҳрида ўтказиш режалаштирилган.

«Жаҳон» АА

QORA DOG'

Бошига тўппонча билан урди

Ҳазорасп туманида халқимизга наф келтираётган ишбилармонлар талайгина. Бироқ текин ошга кўз тикадиганлар ҳам йўқ эмас экан. Шундайлардан бири Юсупбой Султонов деган кимса бўлиб чиқди.

ОШКОРА

У қирчиллама йигит ёшида бўлса-да, ижтимоий фойдали меҳнат билан шуғулланиш ўрнига, текинхўрларча ҳаёт кечириб келарди. Унинг таржимаи ҳолини қоғозга туширадиган бўлсак, фақат қароқчилик, ғирромлик ва қотиллик каби жиноятлар тафсилоти оқ қоғозни безайди. Бу текинтомоқ кимсанинг қора қилмишларига 1998 йилнинг ёз ойларида хотима ясалган. Ўша пайти унинг қайинукаси Ботир Хўжаев келиб арзи-ҳолини баён этганди:

— Яздажон, Отахон Ваисов деган кимса мендан 120 000 сўм пул олиб, ҳанузгача бермасдан юрибди.

— Шунга қисиниб юрибсанми? - дея таскин берган бўлди почча. — Олдинроқ менга айтмайсанми? Шундай иш қилайки, ўша Отахонинг қарзни икки ҳисса қилиб қуртдай санаб берсин.

Ҳар ишга устаси фарангдай керилганча, почча йўлга отланди. Қайинукаси эса ўзининг ГАЗ-24 машинасида хизматга шайланди. Иккови фурсатни ғанимат билиб, тўғри, О. Ваисовникига жўнадилар. Дам ўтмай, қарздорнинг уйи олдига етиб келишгач, Ботир Хўжаев Отахон акани ичкаридан чақириб чиқди. Юсупбой Султонов мулла минган эшакдай мулойимгина ҳол-аҳвол сўрашиб турди-ю, "Машинага минининг, илтимос, муҳим гап бор", деди. Отахон ака машинага чиққан заҳоти Ботир уловини қишлоқдан олисроққа ҳайдаб кетди. Мухомон қишлоғи тугаб, кимсасиз ҳудудга етганида машинани тўхтатиб, кутилмаганда мулойим почча аждаҳога айландиқўйди. Чўнтагидан "Олимпик-6" старт тўппончасини чиқариб, О. Ваисовнинг кўкрагига тираганча ўшқирди:

— Ботирга 240000, менга эса 20000 сўм пулни қуртдай санаб берасан. Акс ҳолда, ўзингга қўшиб бутун оилангни гумдон қиламан.

Фавқулодда пўписадан ўтакаси ёрилай деган О. Ваисов "аждаҳо"нинг шартига кўнишга мажбур бўлди. Ўзидан кўра бола-чақасининг омонлигини ўйлаб, икки кун ичида 260 000 сўмни Юсупбой Султоновга элтиб берди.

"Қароқчилик-яроқчилик" деган хулосага келган Юсупбой орадан бир йил ўтиб, яна Отахон акани йўқлади. Унга сим қоқиб, 50000 сўм "доля"ни тайёрлаб қўйишини, акс ҳолда ёмон оқибатлар келиб чиқиши мумкинлигини таъкидлади. "Ҳа" деганда тадбиркордан дарак бўлавермагач, 2001 йилнинг январида унинг уйига безбетларча ўзи боришга қарор қилди. Остона ҳатлабоқ, "доля"ни талаб қилишга тушди. Воқеага Отахон аканинг хотини Барно Қўчқорова аралашиб, милицияга хабар қилажагини айтгач, Юсупбой жиноий режасини тўлиқ адо қилолмасдан қорасини ўчиради.

Шу кунгача у ўз атрофига шерик тўплаб, енг шимарганча, қинғир ишларини давом эттиришга киришганди. У илгари оғир жиноятлар содир қилгани учун "кесилиб" чиққан "Бабис" лақабли Алланазар Қурбонов, Собир Исломовлардан иборат гуруҳ тузиб, товламачиликни ҳаддан ошириб юбордилар. Ҳазорасп туманидаги корхона ва ташкилотлар раҳбарлари ҳамда тадбиркор, бой-бадавлат фуқароларни зўрлик ишлатиб, қўрқитиб пул ундиришнинг ҳадисини олгандилар.

Жумладан, 2000 йилнинг август ойида "Хоразм" жамоа хўжалигида яшовчи, илгари туман санитария-эпидемиология марказида бош шифокор ўринбосари бўлиб ишлаган Сапарбой Ҳожиевнинг уйига бориб, Азроилдан баттар дўқ-пўписа қиладилар. "Сен, нимага талаб қилинган пулни айтилган жойга олиб бормадинг. Биз билан ўйнашма кўп. Оқибати ёмон бўлади, йўқотиб юбораман", дея қўрқитиб, текин "ўлжа"ни шилиб кетадилар. Орадан бир ой ўтгач, Ю. Султонов шериклари билан бирга яна "ов"га шайланади. Бу гал у ҳамтовоғи Собир Исломовнинг "Тико" русумли автоуловида туман давлат солиқ идораси бошлиғи Д. Жуманазаров ҳузурига келиб, заҳрини соча бошлайди. "Доля" бермасанг, оилангга ёмон бўлади. Эртанги кунингни ўйла!" дея ўшқиради. Лекин ундан мўлжалдаги пулни ундиришга кўзи етмагач, унинг чўнтагидан бор-йўғи 1500 сўм пулини тортиб олади.

"Ҳозирча шуниси билан қутулганингга шукр қил. Кейинроқ яна келаман, кўпроқ берасан", деганча солиқ идорасини тарк этади.

Юсупбой Султонов бундай товламачиликни "Ҳазорасп" кийим-кечак ҳиссадорлик жамияти раиси Болтабой Қурёзов, туман ичимлик суви ишлаб чиқариш корхонаси бошлиғи Шавкат Собиров, "Агрокимё" ҳиссадорлик жамияти раиси Равшанбек Искандаров, туман нефть базаси директори Ўктам Жуманазаров, туман "Пахта-банк"и бош ҳисобчиси Шоҳназар Аллашукуров кабиларга нисбатан ҳам давом эттириб келган. Бу билан қаноатланмаган Юсупбой ўз югурдакларига гиёҳванд моддаларни эмин-эркин сотишлари учун шароит яратиб берган. Унинг "Ўзбекистон" ширкат хўжалигида яшаб келган Нуриддин Аллашукуров деган ялоқдошининг заҳри қотил сотиб, мўмай даромад топишига ҳомийлик қилганининг ўзи бир тарих.

Нуриддин ҳеч кимдан тап тортмасдан, оғуфурушлик қилаётганидан алами қўзиган маҳалла оқсоқоли Сотиболди Каримов тегишли идораларга шикоят хати ёзишга мажбур бўлди. Бундан воқиф бўлган, Юсупбой маҳалла қўмитаси раисининг хонадонида кутилмаганда пайдо бўлади.

"Сен Нуриддиннинг устидан ёзган шикоятингни қайтариб оласан. Унинг "дори" сотишига ҳалақит бермайсан. Акс ҳолда, сени оиланг билан бирга қўшиб ўлдириб кетамиз!", дейди кутилмаган меҳмон, башарасида ёвузлик акс этганди. Оқсоқолнинг тили калимага келмай қолади. Ўйланиб-ўйланиб шикоят хатини қайтариб олишга мажбур бўлади. Лекин оқсоқолнинг арзи-ҳолисиз ҳам, "ҳаром емиш тешиб чиқар" деганларидек, Н. Аллашукуров жиноят устида қўлга олиниб, қамалиб кетади. Товламачилар эса оғуфурушнинг рафиқаси Зулфия Жуманиёзова билан ҳамкорликда ишлашга аҳдлашадилар. "Эр-хотиннинг оби гили бир жойдан олинади", деган нақлнинг ҳақлигини исботламоқчидай, Зулфия Ю. Султонов топиб бераётган кўп миқдордаги "героин" гиёҳвандлик моддасини неча юз минг сўмга пуллаб, улуш олиб келган.

Қисқа вақт ичида Ҳазораспда "Юсуп разбор" деган номни эшитиши билан одамлар юрак ҳовучлайдиган ҳолатга тушади. Унинг ғаламисликлари борасида бири-биридан хунук шов-шувлар, миш-мишлар кун сайин болалаб борарди. На бу муттаҳамдан азият чеккан кимсалар, на уларнинг қабиҳликларидан воқиф бўлган фуқаролар ҳуқуқни муҳофаза қилиш идораларига бир оғиз хабар беришга журъат қилолмаганлар. Ҳатто унинг совуқ башараси билан юзма-юз келган ёшуллилар ҳам бўғзига қайта тўппонча ўқталишидан қўрқибми, билмадик, "ғинг"

Жаҳон жаранглари

АФҒОНИСТОН

"Оқ уй" ва Женева конвенцияси қарорига биноан "Толибон" ҳаракати аъзолари учун умумий авф эълон қилиниб, ҳозирча уларнинг уч юздан ортиғи қамоқдан озод қилинди.

Ҳукумат бошлиғи Ҳамид Карзай собиқ асирлар билан очиқ суҳбатлашди ва улардан ҳеч бири террорчи деб ҳисобланмаслигини, янгидан ҳаёт бошлашлари учун ҳар бир кишига 500 минг афғон пули ажратилганини айтди. Шу билан бирга, "Ал-Қоида" гуруҳи аъзоларига бундай имконият берилмаслиги, уларга нисбатан жазо қаттиқ бўлиши айтиб ўтилди. Шу кунларда Афғонистондан Гуантанамо ҳарбий базасига яна 30 нафарга яқин асирлар олиб келинди. Уларнинг шахси аниқланмоқда.

ЯНГИ ЗЕЛАНДИЯ

Тўрт кун илгари мамлакатнинг шимолий қирғоқларида юк кемаси ҳалокатга учраб, кемадаги нефть оқиб, сувни ифлослантириши хавфи туғилганди. Шу сабабли ҳукумат бу экологик фожеанинг олдини олиш учун қўшимча куч ташлади.

Кема ичидаги 700 тонна нефть бошқа кемага ўтказилди. Афсуски, шундан 40 тоннага яқини сувга оқиб кетди ва бу маҳаллий ўсимлик ва ҳайвонот дунёсига хавф туғдирмоқда.

ИСРОИЛ

Исроил қирувчи самолётлари Фаластиннинг бир қатор объектларига зарба бердилар. Ёсир Арофатнинг штаб-квартираси биносига ракеталар ташланди. Ўн беш нафар фаластинлик ярадор бўлганлиги маълум.

Бу террористик ҳаракатни Беэр-Шева шаҳрида фаластинликлар томонидан уюштирилган отишмага жавоб деб ҳисоблашяпти. Бу отишмада икки нафар исроиллик ҳарбий қизлар ҳалок бўлиб, беш нафар киши ярадор бўлган. Бундан ташқари, фаластинликлар Исроил ҳудудига учта "Кассам-2" ракетасини учирганлар.

БРАЗИЛИЯ

Рио-де-Жанейрода тўрт кун давом этадиган карнавал бошланди. Шаҳар кўчаларида майдалаб ёғаётган ёмғирга қарамасдан эрталабдан кечгача хурсандчилик, ўйин-кулги, сайллар давом этмоқда. Тўрт кун давомида иш куни бекор қилинган.

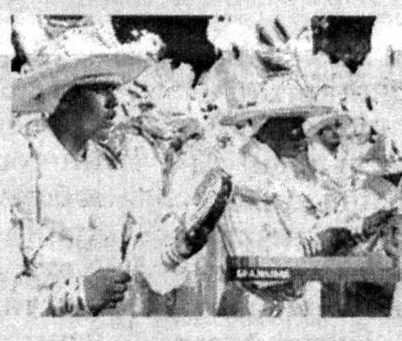

Байрамнинг асосий қисми самбо рақсолари намойиши ҳисобланади. "Самбадром" деб аталмиш, узунлиги 50 метр бўлган майдонда 4000 рақкос самбо рақсига тушадилар. Уларнинг ҳар бири бир йил давомида махсус рақс мактабида таҳсил олган ва 109 дақиқа давомида тана ҳаракати орқали Бразилия тарихи ҳақида "гапириб" берадилар. Бу мусобақани 100 минг томошабин кузатаяпти. Дунё карнаваллари шаҳри бўлмиш Рио-де-Жанейрога АҚШ Президентининг онаси Барбара Бушь, машҳур футболчи Диего Марадона, топ-модель Наоми Кемпбеллар ташриф буюришган. Бразилияликлар фикрича, бу томошани ҳар бир киши ҳаётида бир марта бўлса ҳам кўриши керак. Карнавалга маҳаллий ҳукумат 17 млн. доллар сарфлайди.

Нилуфар САЪДУЛЛАЕВА тайёрлади

ОКЕАН ОРТИДАГИ ЮРТДОШИМИЗ

Самарқанд қадим-қадимдан илм-маърифат маскани саналиб келинган. Нью-Йорк Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси, Калифорния университети микробиология, вирусология ва иммунология кафедраси профессори, академик Шароф Тўғизов ҳам Самарқанд фарзанди.

У киши Ургут туманининг Санчкул қишлоғида оддий инсонлар Мавлон ота ва Рухсатой аялар хонадонида вояга етган.

Ҳа, ҳамюртимиз Шароф Тўғизов кўплаб хорижий мамлакатлар олий ўқув юртларида илм ўргамиб, фикрини теран чархлади. Айни дамда у ўзбек шон-шавкатини хорижда баланд тутиб юрибди.

Шароф аканинг ҳаёт йўлига назар ташлар экансиз, у кишининг болалигидан илмга ташна эканлигининг гувоҳи бўласиз. У 1966-76- йилларда Санчкулдаги 61-мактабда ўқиб юрган кезларида жуда кўплаб китоблар ўқиганлигини Мавлон ота гапириб бердилар: "Китоб мутола қилиб, дарс қилярди. Жўраларига кўп қўшилмас, тўйларга бормасди. Китобни камроқ ўқи, касал бўлиб қоласан, деб урушсам, мендан яшириб, дарс қилганини сезиб қолардим. Мана, ўша заҳматлари самарасини кўраяпти. У ерда талабаларга инглиз тилида тиббиётдан дарс бераркан, кейин илмий-тадқиқот институтига бориб, ген инженерлиги бўйича тадқиқот олиб боришар экан. Япония, Англия, Франция, Германия, АҚШдан ўнлаб шогирдларим бор, дейди Шарофхон. Уни Калифорнияда ҳамма ҳурмат қилар экан", дейди фахр билан Мавлон ота биз билан суҳбатда.

Шароф аканинг илмий ишлари Европа ва Америка олийгоҳларида тан олинган. Москвада аспирантурани имтиёзли тамомлаб, фан номзоди бўлган. Бир муддат Кубада, кейин Америкада докторлик ишини муваффақиятли якунлаган. Фан доктори, кўпгина ривожланган давлатлар Фанлар академияларининг ҳақиқий аъзоси.

— Менинг шу даражага эришишимда чексиз хизматларини аямаган отам, онам, укаларим, сингилларим, 61-мактаб ўқитувчилари, институтдаги устозларим, қолаверса, она — Ватаним олдида бир умр таъзимдаман, — дейди Шароф Тўғизов.

У кишини саволга тутиб, баъзи нарсаларни сўрашга ҳаракат қилдим. Аммо камтарин, камсуқум, камгап инсондан жуда-жуда оз маълумот олдим.

Мана шундай элнинг фарзанди Шароф Тўғизов океан ортида рак ва бошқа оғир касалликларни даволашдек машаққатли илмий ишларни амалга оширмоқда. Илмий изланишларида юқоридагилардан ташқари, XXI асрда инсоният олдида пайдо бўлган глобал муаммолар: Ер шари аҳолисининг кескин ортиб бориши, (табиий ўсиш шу тарица давом этаверса, 2030 йилга бориб аҳолининг умумий сони 12 миллиардни ташкил қилади). Албатта, бунда озиқ-овқат, экологик ҳамда ижтимоий муаммолар пайдо бўлиши табиий ҳол. Илмий изланишларда шу каби муаммоларнинг олдини олиш, табиий заҳиралардан режали, тежаб-тергаб фойдаланишнинг илмий асослари, юқоридаги муаммолардан келиб чиқадиган касалликлар ва уларга қарши кураш чораларини ишлаб чиқиш олим илмий изланишларининг асосий мавзуси саналади. Аср вабоси саналган ОИТС ва бошқа гендан (авлоддан-авлодга) ўтадиган хасталикларга қарши вакциналар яратиш, тиббиёт биотехнологияси, қишлоқ хўжалиги биотехнологияси муаммолари устида шогирдлари, ҳамкасблари билан биргаликда изланишлар олиб бормоқда.

Шароф Тўғизов Америкага қайтаётганда аэропортга кузатиб чиққан ёру биродарларни кўзини паналаб, бир дўсти билан четроққа чиқиб, кўзларига ёш олди. Албатта, бу кўз ёшлар Ватан соғинчи, Ватан меҳри, Ватан ҳавосига тўймай, океан ортига қайтиб кетаётганидан бўлса керак.

Дарвоқе, у кишининг оиласи тўғрисида айтмабмиз. Мадинахон исмли қизи Калифорния мактабларидан бирида таҳсил олади. У мактабнинг аълочи ўқувчиларидан. У ҳам дадаси ва ойисига ўхшаб олим бўлиш ниятида.

Намоз СОДИҚ

ИМТИҲОН КУНИ УХЛАБ ҚОЛГАНМАН

«Turkiston» қаҳвахонаси

Бугунги меҳмонимиз "Дард", "Оҳ, деяман", "Қалам қошли ёр" сингари қўшиқлари орқали кўпчиликка манзур бўлаётган умидли ёш эстрада хонандаси Музаффар АБДУАЗИМОВ.

— Айтинг-чи, санъаткор бўлишингизга нима туртки бўлган?

— Ҳар бир инсон ёшлигида бирор-бир касбга меҳр қўяди ва уни қунт билан ўрганишга ҳаракат қилади. Мен ҳам ўқувчилик пайтларимда Дониёр Тошмуҳаммедовга ўхшашни орзу қилардим ва мактабдаги тадбирларда уларга тақлид қилиб қўшиқлар ижро этардим. Кейинчалик шогирд тушганман. Бундан ташқари, ёшлигимда 4-Маданият уйининг рубоб тўгарагига қатнашганман. Ҳозирда эса Абдулла Қодирий номидаги Маданият институтида таҳсил олаяпман.

— Қўшиқчи мухлис орттириши учун нима қилиши керак?

— Биринчидан, у изланишда бўлиши керак. Доимо китоблар мутолаа қилиши шарт деб ўйлайман. Шахсан ўзим ҳам бўш вақт топдим дегунча, янги шеърлар тўпламини ўқиб, янги ва энг асосийси, мазмунли қўшиқлар яратишга ҳаракат қиламан.

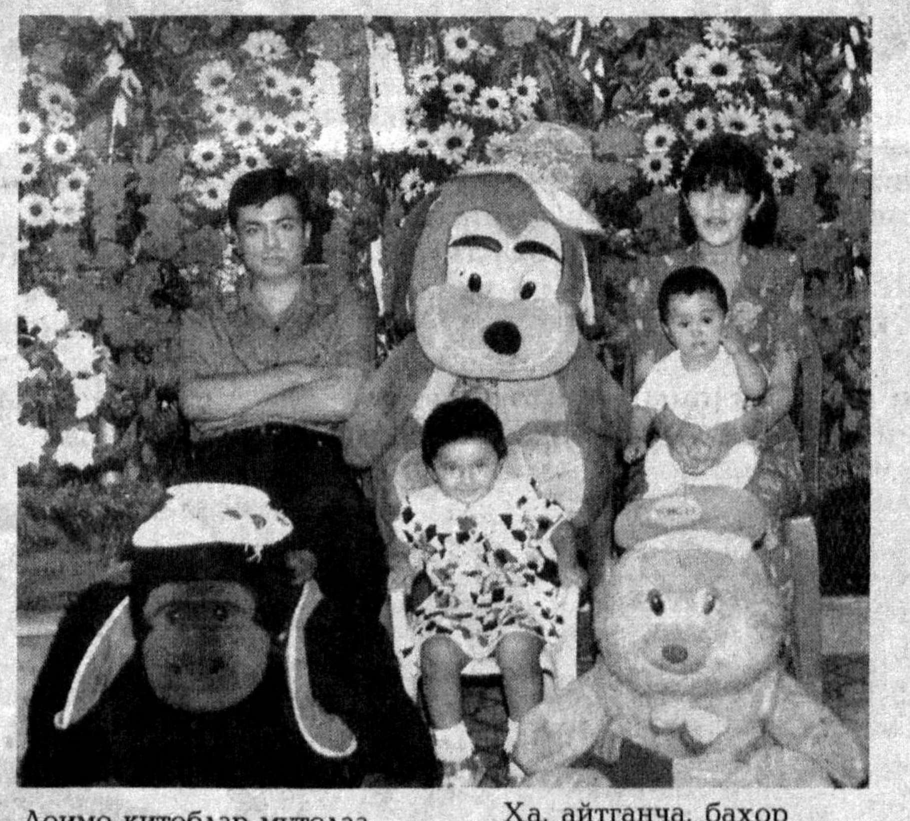

Ҳа, айтганча, баҳор ойларида мухлисларимга яккахон концерт дастурини намойиш қилмоқчиман. Фурсатдан фойдаланиб, барчани концертга таклиф қилиб қоламан.

— Ўзингизнинг энг яхши кўрган қўшиғингиз ва унинг яратилиши ҳақида гапириб берсангиз?

— Севиб ижро этадиганим бу Иброҳим Жўраевнинг "Дард" шеърига басталанган қўшиқдир. Чунки қўшиқдаги воқеаларни барчасини бошимдан ўтказганман. Мусиқасини Рустам Маҳмудов басталаб берган. Ўқишга киришимга келинойингиз сабабчи бўлган. Чунки уни ўқимаганга бермаймиз деб туриб олишганди. Энг қизиғи эса, биринчи йили ўқишга ҳужжат топшириб, имтиҳон куни ухлаб қолганман.

Ҳозирда икки қизим бор — Раҳима ва Муслима.

— Орзуингиз?

— Энг аввало, юртимиз тинч-осойишта, халқимиз соғ-омон бўлсин!

Лайло РУСТАМОВА суҳбатлашди

СПОРТ — ЖАСОРАТ, МАТОНАТ, ИРОДА, ҚАТЪИЯТ

КИМКИ ҚОИДАГА БЎЙСУНИШНИ ИСТАМАСА

— АҚШнинг Солт-Лейк Сити шаҳрида бошланган олимпия ўйинлари "Терроризм хавфига қарши дунё халқларининг бирлашуви тимсолига айланмоғи лозим" — дейди Халқаро олимпия қўмитаси президенти Жак Рогге. — 2001 йилнинг 11 сентябридан сўнг дунё янги даврга қадам қўйди. Шунинг учун янги мингйилликдаги бу илк Олимпия ўйинлари алоҳида аҳамиятга эгадир. Ҳозир Халқаро олимпия қўмитаси томонидан допингга қарши курашга катта эътибор берилмоқда. Барча спортчилар мусобақаларда қатнашишдан илгари текширилиб, баъзилари баҳслардан сўнг ҳам қайта допинг текширувидан ўтказилиши мумкин. Спортчилар биз спортни "тозалашга" ҳаракат қилаётганимизни тушунмоғи лозим. Ким спорт қоидаларига бўйсунишни истамаса, улар билан хайрлашишга тўғри келади".

Олимпия ҳаракати раҳбари, ХОҚ томонидан ҳозир янги дастур ишлаб чиқилаётганлигини, у қўмитанинг шу йил ноябрь ойида Мехикода бўлиб ўтадиган навбатдан ташқари сессиясида тасдиқланишини ҳам таъкидлаб ўтган. "Биз ўйинларни имкон қадар ихчамлаштирилишидан манфаатдормиз, — деган Жак Рогге. Бу хусусан, ўзим алоҳида ҳурмат қиладиган журналистларга ҳам тегишлидир. Негаки, уларнинг Ўйинлардаги иштироки барча белгиланган миқдорлардан ошиб кетмоқда. Аниқланишича, мусобақаларда иштирок этаётганлар сонидан улар ҳақида ҳикоя қилаётганларнинг миқдори кўп экан".

МАҚСАД — СПОРТНИ ТОЗАЛАШ

Солт-Лейк Сити қишки олимпия ўйинлари бошлангунича Бутунжаҳон допингга қарши кураш мустақил агентлиги томонидан 3500 нафар олимпиадачи допинг текширувидан ўтган. Агентлик раҳбари Ричард Пауднинг айтишича, текширув олимпиада кунлари ҳам ўтказилиб турилади.

ОЛИМПИАДА ХАВФСИЗЛИГИ

Қишки олимпия ўйинлари кунларида терроризм хавфи муносабати билан Солт-Лейк Сити атрофи ҳаво ҳудуди 160 км. радиусдаги масофада ҳар қандай учишлар учун ёпиқ деб эълон қилинган.

Олимпиада ташкилий қўмитаси маълумотларига кўра, 17 кунлик Ўйинлар давомида Солт-Лейк Сити шаҳри атрофи ҳаво ҳудудида ҳар қандай учувчи мослама, шу жумладан ҳаво шарлари, ҳатто радиобошқарувли самолёт турлари пайдо бўлиши ҳам таъқиқланади. Олимпиада хавфсизлигини Ф-16 русумли қирувчи самолётлари, "Блэк хок" вертолётлари ҳамда АВАКС учувчи радарлари таъминлайди.

Спортчилар, томошабинлар ҳамда меҳмонларнинг хавфсизлигини таъминлаш мақсадида бу ишга АҚШ Қуролли кучларининг 5100 нафар ҳарбийси, 7000 нафар ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари ходими, шунингдек 2000 нафардан зиёд ўт ўчирувчи ва қутқарувчилар жалб этилган. Бундан ташқари, шаҳар маъмурияти Олимпиада ўтказишга 600 нафар хусусий танқўриқчиларни ҳам ёллаган.

Хавфсизлик кучлари томонидан Солт-Лейк Ситида энг янги воситалардан ҳам фойдаланилмоқда. Масофадан туриб бошқариладиган 400 та видеокамера атрофни кузатиб туради. Тезда шубҳали кимсаларни аниқлашда компьютер воситаларидан унумли фойдаланилади. Шаҳар ҳавосидаги зарарли ҳидларни аниқлаш учун кўрсаткичлар ҳам ўрнатилган. Спортчилар ва миллий делегациялар ҳаракати назорати фазовий йўлдош сигналлари орқали бошқарилади.

ҚАНЧА КЕТАДИ-Ю, ҚАНЧА ҚОЛАДИ?

Ташкилий қўмита билдиришича, "Оқ олимпиада"ни ўтказишга келиб тушган маблағ миллиард доллардан ошиб кетган. Бунинг 860 миллиони маҳаллий ҳомийлар ҳиссасига тўғри келади.

Шунингдек, турли савдо фирмаларига 69 та лицензия 25 миллион долларга сотилган. Томошабинларга сотишга мўлжалланган 1,5 миллион чиптанинг 90 фоизидан ошиғи сотилиб, ундан ҳам 177 миллион доллар келиб тушган. Бу Нагано олимпиадасиникига қараганда қарийб икки ҳисса кўпдир.

МИЛЛИАРДЛАБ ОДАМЛАР ТОМОША ҚИЛАДИ

Солт-Лейк Сити Олимпиадасини кунига ойнаи жаҳон орқали 3 миллиард нафар мухлис томоша қилмоқда. Дунёнинг 80 та телекомпанияси ўйинларни ёритиб бермоқда. Ўйинларни ёритиш халқаро маркази раҳбари Марк Паркманнинг айтишича, бунга тайёргарлик ўтган йилнинг август ойиданоқ бошланган. Айни пайтда 6000 дан зиёд тележурналист кундалик янгиликларни телевизор орқали ўз мамлакати мухлисларига тақдим этишда фаол иштирок этмоқда.

Интернет хабарлари асосида Воҳид БОЙМУРОДОВ тайёрлади

Тошкент Давлат техника университети томонидан 1995 йилда Асадуллаев Дониёр Иноятуллаевич номига берилган 013727 рақамли диплом йўқолганлиги сабабли **БЕКОР ҚИЛИНАДИ.**

"Туркистон" газетаси жамоаси Республикада хизмат кўрсатган журналист Муртазо Қаршибоевга онаси **МАҲБУВИ АЯнинг** вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ҚОТИЛЛИК

демасдан гунглигича юраверганлар. Ҳолбуки, раҳбар жаноблари фақат ўз тақдирига қайғурибгина қолмасдан, элдошлари келажагини-да ўйлашганида эди, "Ҳазорасп воқеаси", деб теваракка ёйилган даҳшатли хунрезликлар юз бермаган бўлурмиди...

Муттаҳамларнинг пўписасидан бенасиб қолмаган кишиларнинг худбинлиги, лоқайдлиги ва журъатсизлиги боис жиноий гуруҳ аъзолари разолат ботқоғига янада чуқурроқ ботиб боришарди. "Бабис" лақабли А. Қурбонов бадавлат одамлар ҳақида маълумот етказишни, Ю. Султонов эса қўрқитиб "ўлжа" олишни канда қилмасди.

2001 йилнинг февраль ойи охирларида "Бабис" гуруҳ учун муҳим маълумотни топиб келди:

— "Ўзбекистон" ширкат хўжалигида Каримбой Абдуллаев ва Саодатхон Тиллаевалар яшашади...

— Бир неча юз минг сўм учун вақтимни зое қилиб юрмайман, - дея қўл силтаган бўлди Юсупбой.

— Пул дегани шуларда. Тағин қимматбаҳо мол-матоҳларини айтмайсанми. Қизи Зебо гоҳ Россия, гоҳ Тошкентга қатнаб, савдони гуллатиб юрибди.

— Бўпти, уйига қандай киришнинг йўлларини қидириб топ. Ахир, бойлар бегонага эшик очмайдилар-ку!

— Ўйлашга ҳожат бор эканми, - дея тиржайди "Бабис". — Зебо Раҳимбой деган жўрамга турмушга чиққан эди. Ораларидан қора мушук ўтиб, отасиникига кетворганига анча бўлди. Афтидан, ота-онаси қизининг эридан ажралишини исташмайди. Куёви борса, уйига қўйишаркан...

Бу гап гуруҳ сардорига хуш ёқди. Зудлик билан Зебонинг эри — Раҳимбой Бобожоновни топиб кўндирди, талончилик ҳаракати борасидаги режаларини айтиб, ўз тарафига оғдириб олди. Хотини кетиб, алами қўзиб юрган Раҳимбой дарҳол рози бўлди, қўйди.

2001 йилнинг 28 февраль кечаси талончилар совуқ қуролларини ёнига олганча "ов"га жўнадилар. Келишилганига кўра, Собир Исломов ўзининг "Тико" автоуловида ҳамтовоқларини манзилга элтганча, бир олам мол-дунё билан қайтишини кутиб ўтирди. Ношуд куёв эса қайнотасининг уйига келиб, эшикни тақиллатди. Ичкаридан бегоналарга эшик очишга тоби йўқ Карим аканинг: "Ким у?", деган овози эшитилди.

— Бу мен, куёвингизман. Бир гаплашиб олмоқчи эдим, - деди-ю, Раҳимбой "Тико" ёнида пойлаб туриш учун изига қараб қочди. "Шақир-шуқур"лаганча қулф ечилиб, эшик очилган заҳоти "Бабис" Карим аканинг кўкрагидан тепиб йиқитганча, ичкарига бостириб кирди. Унинг орқасидан Юсупбой ҳам ичкарига отилди. "Бабис" — Алланазар Қурбонов Карим аканинг бошига тўппонча дастаси билан урди.

— "Пул қани? Олтин узук, сирғалар қаерда?" — бўғилиб сўрашди талончилар. Хонадон эгасининг жавоб беришга мажоли қолмаганди. Қонсираган қаттоллар: "Индамасанг, ҳаққинг шу!", деганларича отанинг ярадор қушдек потирлаб турган юрагига пичоқ тиқишди. Сўнг бўғзидан тортилган тиғ унинг ҳаёт риштасини узиб ташлаганига ишонч ҳосил қилсалар-да, миясига дастма-даст пичоқ урдилар. Эшик очиш учун Карим акага эргашиб чиққан рафиқаси Саодатхон Тиллаева ҳамда ўғли Фозилжонлар ҳам қутурган ваҳшийлар чангалидан омон қололмадилар. Қотиллар пичоғининг қонини онаизорнинг оппоқ сочига артаркан, ҳали ўн гулидан бир гули очилмаган Наргизани исканжасига олдилар.

— "Айт, пул қаерда? Тилла буюмлар-чи?" — дея ўшқиришади гумроҳлар. Қизалоқдан тайинли жавоб ололмагач, уни ҳам тинчитиб қўяқолишди. Бу пайтда қўрқувдан дир-дир титраганча фожеанинг гувоҳи бўлиб турган 9 яшар Тожибой ва 5 яшар Отабеклар қотилларнинг оч назарига тушиб қолди. Икки қашқир икки норасиданинг бошига қурол билан уриб, тепиб, жароҳат етказдилар. Мурғак гўдаклар ҳушсиз полга юз тубан йиқилдилар.

Дилида инсонийлик туйғуси бўлмаган босқинчилар шаҳидлар жасадларини бир жойга тўплаб, хонага ўт қўядилар-у, эшикни ташқаридан тамбалаганча жуфтакни ростлайдилар. Оқибатда оғир тан жароҳати олиб ҳушидан кетган Тожибой ва Отабеклар ҳам ўзига келгач, хонадан чиқа олмасдан, ёнғин натижасида ҳосил бўлган ис гази таъсирида бўғилиб, ҳаёт билан видолашадилар...

Инсон умрини хасча кўрмаган бу разиллар борйўғи 100 822 сўмлик пул-буюмларни қўлтиққа урганча, кўчада кутаётган шериклари ёнига итдек ҳансираганча етиб келадилар.

— Ишнинг пачаваси чиқди. Уйдагиларни ўлдиришга тўғри келди, - дейди қон ялаб, қонмаётган қашқирдай хириллаб Юсупбой.

Эшик очишга воситачилик қилган Карим аканинг куёви Раҳимбой унинг бу гапини эшитиб сесканмади, титрамади, ҳатто, кимларни, неча кишини ўлдирдинг, деб сўрамади ҳам. Хаёлида "ўлдирган бўлса, шу чувак чол билан кампирни ўлдиргандир", деган ўй кечади, холос. Афсуски, унинг ўз пуштикамаридан бўлган 5 яшар ўғилчаси Отабек ҳам шу манфур тўда қурбонига айланганини у ҳали билмасди...

2001 йил, кўкламнинг илк тонги. Тижорат ишлари билан Тошкентдан қайтган Зебо Абдуллаева остона ҳатлабоқ ёнғин кўтарилаётган ота уйини кўриб, қўшниларни ёрдамга чақирди. Бечора Зебо билмас эдики, нафақат уй-иморат, балки бахти-толеи ҳам ёниб, адо бўлганди. Нокас эри — раҳмсиз Раҳимбой туфайли ота-онаси, ука-сингиллари, ҳатто яккаю-ёлғиз нуридийдаси бўлмиш ўғли Отабеклар ҳам ёлғон дунёнинг ялмоғизларига ем бўлганди.

Жиноятчиларни қўлга олиш учун кучли ҳуқуқий билим, тажриба, ўткир зеҳн-заковат талаб қилинади. Уларни қидириб топиш учун маҳаллий телевидениедан халққа мурожаат қилиниб, ёрдам сўралди. Яратган эгамнинг ўзи лаънати гумроҳларнинг қўлга тушишида мададкор бўлди. Қабиҳлар тумшуғидан илинди. Хоразм вилояти ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари ушбу мудҳиш қотиллик юзасидан чуқур ва пухта тергов-суриштирув ҳаракатини олиб бордилар. Узоқ чўзилган суд жараёнидан сўнг бу фожеани эшитиб, кўз ёш тўкиб, Зебога қайғудош бўлган элдошларимиз енгил нафас олгандай бўлди. Чунки қотиллар энг одил ва ҳақ жазога ҳукм қилинганди. Юсупбой Султонов ва Алланазар Қурбоновларга нисбатан олий жазо — ўлим жазоси, Собир Исломов ва Раҳимбой Бобожоновларга нисбатан узоқ йил муддатга озодликдан маҳрум қилиш жазоси эълон қилинди. Туққану туғишганларидан айрилиб қолган Зебо учун эса бундан ўзга таскин йўқ.

Кўзибой ЖАББОРОВ, Ҳазорасп туманлараро прокурори, адлия маслаҳатчиси.
Эрпўлат БАХТ, «Turkiston» мухбири

SAMIMIY IQROR

Сен кечиришга қодирсан

Яхши ўқиш бахт кафолати эмас

Ўшанда илк севги мактубини йўллаганингда иккимиз 9-синфда ўқир эдик. Мактубни Китобим орасига яшириб қўйган экансан. Очиб ўқидим-у, тутоқиб кетдим. "Роҳат, сени севаман". Мактубда бошқа ҳеч қандай ёзув йўқ эди. Жоним чиқиб: "Шошмай тур ҳали", деб қўйдим.

Кейин нима бўлгани эсингдами? Ўша воқеа менинг кўз ўнгимда худди кечагидай турибди. Ҳеч нарсадан тап тортмай, мактубни синф раҳбаримнинг қўлига тутқаздим. Ана бўлди томоша! Бутун синф олдида сени роса изза қилдим. Сенинг доска олдида қизариб турганингни кўриб, мен бошимни янада мағрур кўтариб, сенга, қалайсан, дегандек қараб турардим. Ўшанда ўқитувчимиз: "Ёш бола бўла туриб, уялмайсанми севишга, зумраша, нима ҳаққинг бор", — дея роса уришганди.

Эртасига дарсга келмадинг. Индинига тўғри менинг ёнимга келдинг-у, қўлингни узатдинг. Мен сен билан кўришмай ўтиб кетдим. Орадан кунлар ўтиб, бир куни: "Сен билан ўтирсам майлими", — деб сўрадинг.

"Намунча шилқимсан, сени ёмон кўраман". Қанчалар бардошли экансан, синфдошим. Янглишмасам, бир йилгача сен билан шундай ёмон муносабатда бўлдим. Охири жонингга тегдим, шекилли, умуман гапирмай ҳам, қарамай ҳам қўйдинг. Фақат доскага чиққанимда тикилиб ўтирардинг. Ёзги таътилга чиқадиган пайт эди. Папкамда думалоқ қоғоз ётганини кўрдим, яна хунобим ошди. Тўппа-тўғри ёнингга бордим, юзинга қараб: "Э, аҳмоқ, тинч қўясанми, йўқми?" — деб бир тарсаки туширдим. Сен жаҳл билан аламзада кўзларингни менга тикиб: "Бу охирги хат, ўқи, кейин ўзинг тушуниб оларсан", — дединг.

Хатни очдим. Хатда шундай сўзлар битилган эди: "Роҳат, сен худди тошга ўхшайсан, тошсан".

Бу гап менга роса алам қилди. Сен мени тош деб атаган кундан бошлаб ўзимдан айб қидира бошладим. Наҳот, мени тошга ўхшатишса? Бир жаҳлим чиқса, бир йиғлайман. Лекин мағрурлигим учун барибир бош эггим келмасди.

Йиллар ўтди. Биз ҳар томонларга тарқалишдик. Ўқишга кирган йилим мактабда кечган қизиқ-қизиқ воқеаларни дугоналаримга айтиб бердим. Синфдош дугоналаримдан мени тез-тез сўраб турар экансан.

Кўнглингни бутунлай совутиб, музлатиб ташлаган бўлсам керак, деб ўйлагандим. Умидингни узиб, бошқа қизга уйландинг. Мен эса ўқишнинг кетидан қувиб, турмушга чиқишни хаёлимга ҳам келтирмабман. Институтни "аъло"га битирдим. Гўё аъло ўқиган қиз барибир бахтли бўлади, деган хаёлда юрардим. Келган совчиларни бирдай қайтараверардим. Ўзимни ҳеч кимга раво кўрмасдимми ё уларни ўзимгами, яхши тушунолмасдим.

Кўчада хаёл суриб кетаётсам, кимдир ортимдан чақирганини эшитдим. Қарасам, сен экансан. Ҳаётингдан мамнун, бахтиёр эдинг, фарзандларинг ҳақида тўлиб-тошиб гапирдинг. Кўзларинг шундай чиройли кўриниб кетдики, ҳайронман, мен буни авваллари пайқамаган эканманми?

"Ҳалиям ўқияпсанми?" — деб сўрадинг. Йўқ, дедим. Аммо бошим аввалгидай мағрур эмас, кўзларимда ёшликдагидек шиддат йўқ эди. Тарсаки тортган қўлларимни бир-бирига чамбарчас қилган ҳолда турардим. Юрагимда ҳаяжон аралаш изтироб бор эди. Ёшликдаги қилган ишларимдан уялиб, сенинг кўзларингга қарадим. "Мен сени ҳалиям севаман, сен беғубор ва тозасан", дединг.

Илк севги жуда самимий ва пок бўлишини, бутун умрлик соф хаёлларга айланишини, ҳеч қачон инсон қалбини тарк этмаслигини, мен ана шу пок туйғуларнинг, пок муҳаббатнинг қадрига етолмаганимни, сенинг олдингда бир умр гуноҳкор эканлигимни кеч англаб етдим. Сендан мен кечирим сўрайман. Биламан, сен кечиришга қодирсан, азиз синфдош.

Роҳатнинг мактубини оққа кўчирувчи
Матлуба ТЕМУР қизи

Муҳаббат хиёбони

Маълумки, муҳаббат ҳаётнинг энг тотли ва энг шифобахш мевасидир. Бу инсоний туйғу қалбни эгаллар экан, кишини хаёллар оғушига ирғитади. Айниқса, биринчи муҳаббатинг бўлса. У "Кўзингни кўр, қулоғингни кар" қилиб қўяр экан.

Биринчи ва сўнгги

Гап шундаки, илк муҳаббатнинг ҳақиқий моҳиятини энг яқин дўстим Илҳомда учратдим. У Гўзал исмли, исми жисмига монанд бир қизни кўриб ошиқ-беқарор бўлиб қолибди. Бу унинг биринчи муҳаббати экан. Шу сабаб у кучли ҳис-туйғулар ва севги гулшанидан баҳра олган ҳолда "еттинчи осмонда сузиб юрар" эди.

Аммо севги жафосини қарангки, Гўзал учун дўстим синовдаги ошиқлардан бири экан, холос. Икки-уч ойлик учрашувдан сўнг Гўзал бошқа бир йигитга турмушга чиқаётгани ҳақида Илҳомга хабар бериб, эндиликда "оилали аёл"ни безовта қилмаслигини илтимос қилибди. Гўё ёнаётган оловга сув сепилгандек бўлди. Энди Илҳом учун ҳаёт мазмунсиз туюларди. У доимо: "У менинг биринчи муҳаббатим ва охиргиси бўлиб қолади" деб такрорларди. Шунда дўстлигим тутиб, унга ҳаёт биринчи муҳаббат инқирози билан тугаб қолмаслигини тушунтиришга ҳаракат қилдим. Муҳаббат инсоннинг тириклик зийнати ва ҳаётий эҳтиёжидир, шул сабаб уни дея ҳаёт сўқмоқларига урилганда бу йўқотишни сабоқ қилиш керак, холос.

Рустам Сулаймонов,
талаба

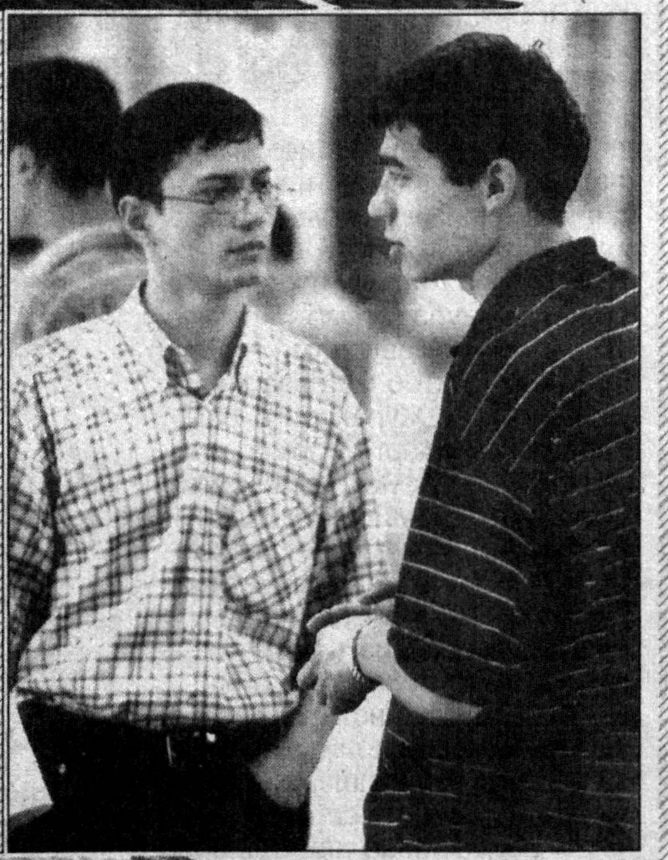

Абдувоҳид ТЎРАЕВ олган суратлар

OSHIQ KUNDALIGIDAN

Хиёнат қилганим учун сендан узр сўрайман

Соат миллари кечки бешни кўрсатмоқда. Палатадаги шовқин ва қаҳ-қаҳа ёзишимга халақит беряпти. Лекин барибир ёзишим керак... Ёзишим шарт!!!

Нафиса, сен билан биринчи бор учрашганимиз ёдингдами? У пайтлар мен шўх, хушчақчақ, бақувват йигит эдим. Сен эса гўзал, шаддод қиз эдинг. Менинг фариштам! Ёдингдами, сени шундай деб атар эдим.

Ёшлигимда бир қисса ўқигандим: Унда бир йигит бир қизни алдаб кетиши тасвирланган. Асар ўша аёлнинг алам ва нафратга тўлиқ кунларидан иборат. Шу асарни биринчи бор ўқиганимда изтиробга тушгандим. Бугун эса, сенга мактуб битарканман, ўзимнинг нақадар жирканч ва худбин эканлигимни англаяпман. Асар қаҳрамони қилмаган ва ҳатто ўйламаган азоб-уқубатни, ғам-қайғуни сенинг бошингга солиб, яна ўша қаҳрамондан нафратланишнинг ўзи худбин кимса эканлигимдан далолат! Ким билсин, балки сен у

Сен мени севардинг...

кунларни унутгандирсан. Балки, дунёда, мени, сенинг бир умрлик ошиғу беқароринг, ишқингда оҳ-фарёд чеккан кимсанг бор эканлигини ҳам унутгандирсан. Ким билсин... Бироқ сендан хафа бўлиш ғоят ўринсиз. Чунки ўзим ҳам сени яқинда, бундан 15-20 кунлар олдин касаллик хуруж қилиб, оппоқ шифтга термулиб ётган чоғимда эсга олдим.

Ҳозир ҳам сен билан биринчи бор учрашганим, юрак қаърида улкан азоб ва армон қолдирган кунни ёдга олдим. Сенга илк бор қалбимда меҳр уйғонган, бу ёруғ жаҳонда сенсиз яшай олмаслигимни англаган кунни ёдга олдим. Ҳа, сентябрнинг илиқ ва ёқимли кунларидан бири эди ўшанда.

Мен шоирлик даъвосида юрган йигит, сенга шеърларим битилган дафтарни бериб, уни олиш учун олдингга боргандим. Аниқ эсимда, ўша куни қуёш тутилганди. Аудиторияда сен ва яна икки қиз. Дафтаримни олиш учун келганлигимни айтдим. Уни сумкангнинг ичидан олиб узатар экансан, шивирлагудек қилиб, "Раҳмат, шеърларингиз яхши экан, яхши ёзаркансиз", дединг. Мен сендай чиройли қизнинг мақтовидан ғурурланиб қўйдим.

Ўша куни кечқурун сенинг номингга атаб, фақатгина севгини тараннум этувчи шеър ёзгандим. Сўнг уни тоза бир қоғозга кўчириб, шеър дафтаримнинг ичига солиб қўймоқчи бўлдим. Дафтарни олганим заҳот-атиргулнинг пушти барги билан кичик бир қоғозга кўзим тушди. Қоғозни қўлимга олиб, унда битилган сўзларга кўз ташладим. Ҳуснихат билан: "Сизни севаман" деб ёзилган сўзларни ўқиганимда, қай ҳолга тушганимни тасаввур ҳам қилолмайсан. Ўша лаҳзаларда: "Наҳотки, фариштадай ҳилқат мендай бедавога кўнгил қўйгани рост бўлса?", деб ўйлардим. Баъзан: "У менинг устимдан кулмоқчимикан?", деган хаёл тинчлик бермас, шундай чоғларда дунё кўзимга тор кўриниб кетарди. Мен ҳамиша сен менга бевафолик қиладиган ва юзимга тик боқиб, "Мен сени севмайман" дейдиган кунни кутардим. Ҳозир ўйлаб қоламан: Демак, ўша пайтларда ҳам менинг онгимда ишончсизлик барқ урган, томирларимда худбинлик ҳукм суриб, юрак-юрагимга нақш каби битилиб қолган экан-да.

Нафиса, ёзганим сари сенга айтадиган сўзларим кўп эканлигини сезяпман. Сенинг дилингга етказган оғриқларим, сенга берган азобларимни эслаб, виждоним олдида қаттиқ қийналяпман. Яна бир ҳақиқатни тушундимки, онгим шу кунга қадар сени рад этиб келган бўлса-да, дилим абадул-абад боғланиб қолган экан. Сени ҳеч унутолмайман. Кўнглимга бир ниятни тугиб қўйдим: Қачон шу касалхонадан чиқиш насиб этса, сени қидириб топаман. Пойингга тиз чўкиб, сени алдаганим, хиёнат қилганим учун сендан узр сўрайман.

Ҳасан ТОШХЎЖАЕВ

Кемтик бахт

...Ўша куни биз жудаям бахтли эдик. Севган қизим — Дилфуза билан тўйимиз бўлишига уч кун вақт қолган, биз Дилфузанинг бармоғига мос тилла узук танлаш учун дўконма-дўкон айланиб юрардик. Ниҳоят, топдик ҳам. Мен уни кафега таклиф қилдим. Ўзимизча муҳаббатнинг еттинчи осмонида сайр этиб, ширин-ширин суҳбатлар қуриб турган пайтимизда тўсатдан қўшни столда жанжал кўтарилиб қолди. 5-6 нафар ўспирин ароқни кўп ичишганиданми, кўзлари қизаришиб бир-бирини ҳақоратлай бошлашди. Уларнинг оғзидан чиқаётган бемаза сўзларга тоқат қилолмай, Дилфузага: "Турамиз"- дея имо қилдим. Шунда... Шунда кўзларимга қаттиқ бир нарса урилди-да, шу заҳоти қон оқа бошлади. Дилфуза бақириб юборди. Одамлар йиғилди... Маълум бўлишича, ўспиринлардан бири шишани зарб билан синдирган-у шеригига отган. Шиша эса тўғри менинг кўзимга урилган экан...

Мени касалхонага олиб боришди. Докторлар қўлидан келган ёрдамни аяшмади, бир неча соат давом этган операциядан "яхши" чиққанлигимни айтиб, уйдагиларни суюнтиришди. Кунлар ўтди. Бир куни Дилфуза келгач, кўзимдаги докани ечиб кўрмоқчи бўлди, қаршилик қилмадим. Чунки аллақачон тузалган деб ўйладим-да! У докани ечиб кўрди-ю, ранглари оқариб, "вой" деб юборди. Ҳайрон бўлдим, гарчи дока олинган бўлса-да, ўнг кўзим ҳеч нарсани кўрмасди... Дилфуза қўллари қалтираб докани қайта боғлади-да, "ҳали тузалмапти" деб қўйди. Шундан сўнг суҳбатимиз қовушмади, у негадир совуққина хайрлашиб кетиб қолди. У кеттач, кичкина кўзгу топиб келдим-да яна докани ечиб, кўзимга қарадим. Қарадиму... Даҳшат! Ўзимнинг чиройли кўзим ўрнида қорачиқлари қийшайиб, оқи каттариб кетган хунук ва қўрқинчли бир кўз турарди! Ана шундагина Дилфузанинг ранги нега оқариб кетганини тушундим.

Йигит йиғламасин экан. Дилфузанинг ота-онаси келиб, қизлари бошқани "севиб" қолганлигини, фотиҳани бузишмаса, ўзини бир бало қилиб қўйиши мумкинлигини айтиб, тўйни бузиб кетишди. Қаршилик қилмадик. Кўп ўтмай, унинг тўйи бўлди. Узоққа кетганида ҳам майли эди, ўзимизнинг маҳалладаги бир бойвачча йигитга иккинчи хотин бўлиб тегди.

Тўйи куни менинг аҳволимни тасаввур қилсангиз!

Менинг тўйимда чалиниши лозим бўлган карнай-сурнайнинг овози юрагимни тешиб, бағримни ўйиб юборди. Куйиб-куйиб, тўйиб-тўйиб йиғладим. Ҳатто сўқир кўзимдан ҳам ёш чиқиб кетди. Лекин ўзим учун эмас, Дилфузадек калтафаҳм қизлар борлиги учун, нафақат ўз ҳаётига, балки бировларнинг ҳаётига ҳам заҳар солгувчи ароқхўрлар, безорилар борлиги учун, қолаверса, тўсатдан кемтик бўлиб қолган бахтим учун йиғладим.

Энди бошқача бўлиб қолганман, кўчага чиқмоқликка, биров билан ҳамсуҳбат бўлмоқликдан қўрқаман, худди ҳамма менинг устимдан кулаётгандек. Ўзимни нима билан юпатишни, қандай йўл тутишни билмайман, муҳаббат ҳам, қизлар ҳам ёлғончи экан, бахтимни қайта топармиканман?

АЗИЗБЕК

Кулги бекати

Абдирасул ҲАКИМОВ чизган сурат

— Ойи, нима учун келинлар доим оқ либос кияди?
— Чунки оқ ранг шодлик, масрурлик рамзи.
— Э-э, куёв нега қора кийишини энди тушундим.

* * *

Судья:
— Инсофинг борми?! Бир ойда олти кишини босиб кетдинг-а!
— Олти кишини эмас, беш кишини. Биттасини икки марта босганман...

* * *

Эр хотини билан уришиб, ғазаб устида қичқирибди:
— Кетаман! Олис оролларга кетаман! Сен билан яшагандан кўра бир умр юрагимни ҳовучлаб бўлса ҳам, кимсасиз оролда яшаганим яхши!
У эшикни қарсиллатиб ёпиб, чиқиб кетибди-ю, бир неча дақиқадан кейин қайтиб кирибди:
— Омадинг бор экан, хотин. Кўчада ёмғир ёғаётган экан.

* * *

Бир одам дўстидан сўрабди:
— Нега хотининг ашула бошлаши билан дарров балконга чиқиб оласан?
— Одамлар мени хотинини уряпти, деб ўйламаслиги учун шунақа қиламан-да, дўстим.

* * *

— Жоним, туғилган кунингга нима совға қилай?
— Ҳали ўйлаб кўрганим ҳам йўқ.
— Бўлмаса ўйлаб кўр. Бир йил муҳлат бераман.

Шарофжон САРИЕВ тўплади

Бошқотирма

Ушбу бошқотирмани тўғри ечсангиз 16 та давлат номи келиб чиқади.

Ц	Й	Е	Г	Г	Е	И	Ф	О	Р	А	Н	Д	О	Р	Р	Г
А	Ш	В	Е	Ц	Ц	Н	Л	П	Т	Я	С	П	А	Р	И	Н
Р	И	Ш	В	И	И	Я	Я	Н	У	И	И	А	С	Л	Я	Е
С	Я	А	К	Я	Я	И	Д	Д	Г	Н	О	Н	И	О	В	В
Л	О	В	И	Я	Л	А	Н	И	А	Я	Д	Ч	Я	Я	Е	Н
Б	А	Н	И	Я	Р	Е	М	Я	Л	И	Е	Е	Ц	И	М	И
Л	А	Н	И	Д	Е	С	Б	Г	М	А	К	Р	Н	Ф	О	Я
Л	А	Н	Г	Л	Ю	К	У	Р	Е	Г	О	Н	А	Р	Н	А
И	Е	Н	Л	И	Я	Н	О	Р	В	И	Г	О	Р	И	Я	К
Х	Т	Ш	Т	Е	Й	Н	А	Н	И	Я	Я	Ш	Р	И	Я	О
Р	М	А	Н	И	Я	Ч	Д	Я	Я	Д	И	И	Т	Л	Ь	Т
Е	И	Р	Л	Я	И	Е	Х	И	А	Н	Б	М	С	А	М	А
Г	Ш	О	А	Н	Д	Т	И	С	Л	Л	Е	О	В	И	Д	С
А	Л	Т	Г	А	Л	А	Р	И	Г	Ь	И	Л	А	Я	Н	Е
Н	Я	О	Л	Р	И	М	У	Я	И	У	Й	И	Р	Л	А	Р
Д	И	Б	Я	И	Я	И	Н	И	Я	Э	Л	Ь	С	Я	И	Б

Тузувчи: Акромжон Хўжамов

НПЦ BITBICHM Мирабадского района ликвидируется (код ОКПО № 16541442). Претензии принимаются в течении 2 месяцев со дня опубликования объявления:
по адресу: Ул. Адылходжаева 1а.
тел 199-03-21
Начальник НПЦ BITBICHM М. Абдуллаев

Утерянный гос.ордер № 07-21/2205 от 10.02.94г. права собственности Логвина Анатолия Ивановича на квартиру считать **не действительным.**

Тошкент I Педагогика билим юрти томонидан 1987 йилда Расулова Юлдузга берилган КТ№ 831090 рақамли диплом йўқолганлиги сабабли **бекор қилинади.**

Turkiston
МУАССИС:
«КАМОЛОТ» ЁШЛАР ИЖТИМОИЙ ҲАРАКАТИ

Газета Ўзбекистон Давлат Матбуот қўмитасида № 00012 рақам билан рўйхатдан ўтган.

Босишга топшириш вақти-21.00

1 2 3 4 5 6

Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А-2.

Бош муҳаррир: Салим АШУРОВ

Таҳрир ҳайъати: Ботир УБАЙДУЛЛАЕВ, Комил ЮСУПОВ, Аслиддин БОЛИЕВ, Юсуф ЖЎРАЕВ (Бош муҳаррирнинг биринчи ўринбосари), Рустам ҚОСИМОВ, Баҳодир МАХСИТОВ, Анвар ЖАББОРОВ, Ислом ҲАМРО, Ғайрат ШОУМАРОВ, Авазхон СОДИҚОВ, Насриддин МУҲАММАДИЕВ, Шоазим МИНОВАРОВ, Ғаффор ҲОТАМОВ, Абдуғани ЖУМАЕВ

Вилоят мухбирлари:
Сурхондарё ва Қашқадарё вилоятлари бўйича — Термизда: 8-37-622 — 3-53-88
Бухоро ва Навоий вилоятлари бўйича — Бухорода: 8-36-52 — 23-37-44
Сирдарё, Жиззах ва Тошкент вилоятлари бўйича — Гулистонда: 8-36-72 — 24-02-86
Фарғона, Андижон вилоятлари бўйича — Фарғонада: 8-37-32 — 24-54-61
Самарқанд вилояти бўйича — Самарқандда: 8-36-62 — 34-43-89
Қорақалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилояти бўйича — Урганчда: 8-362-22 — 6-50-55
Наманган вилояти бўйича — Наманганда: 8-36-922 — 6-10-70

Манзилимиз: 700083, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32.
Телефонлар: 133-95-97,
Реклама бўлими: (3712) 133-79-69

Таҳририятга юборилган материаллар қайтарилмайди.

Муаллифлар фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқланиши мумкин.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.

Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.
Буюртма Г. — 31 10. Адади-8428

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ва саҳифаланди

Навбатчи муҳаррир: Воҳид БОЙМУРОДОВ
Саҳифаловчи: Нодирбек ОРТИҚОВ